

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

nyitászor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Csütörtök, augusztus 23.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Iskolai gondok.*
- Utczai harcz Pekingben.*
- Egy káplán a magyar Hymnus ellen.*
- Az ország elmehetegi.*
- Öld meg!*
- Világhírű mulatóhely a Margitszigeten.*
- Párisban kitüntetett aradiak.*
- A riényi Somoskeőy.*
- Tárcza: Valaki.* Irta: Kóbor Tamás.
- Csarnok: Ének a pénzről.* Irta: Jób Dániel.

Iskolai gondok.

Budapest, augusztus 22.

Még néhány nap és újból megkezdődnek az iskolai előadások. A vidám gyermekörömöknek vége és a kis nebulók arca bizonyos aggodást tükröztet vissza. Miért is van az, hogy a gyermekek tulnyomó nagy része inkább aggodalommal és félelemmel, mint jó kedvvel várja az iskolai év kezdetét?

Miért van az, hogy gyermekeink szorongó szívvel számlálják a boldog vakáció napjait és félnek az iskolától, holott nem így volt az egykor.

Rége a nagyon rest és hanyag tanulókat kivéve megújult kedvvel és örömmel léptük át szeptember elején az iskola küszöbét és az iskolában is találtunk örömet és vigszágot?

Egyik főoka ennek az annyiszor hasztalan említett tulterheltség. A középiskolákban ma már annyit követelnek a nő vendékektől, hogy az érett korban is sok volna. Az iskolák majdnem kivétel nélkül tulzsufoltak. Egy-egy tantárgyból ha egy-

szer felel a tanuló. Ez szaporítja gondjait és teendőit, de másrészt a könnyelműségre, hanyagságra ad alkalmat, mert a míg egyfelől mindennap el kell készülni az anyaggal, más részről azok a tanulók, a kik a véletlen folytán előbb feleltek, elhanyagolják azt a tantárgyat.

Mindez pedig hármassal bajt jelent. Egyrészt munkatulhalmozást, másrészt az iskolai tudás ellenőrzésének hiányát, harmadszor jelenti azt, hogy tanár és tanuló között nincs meg az az összekötő kapocs, a mely régebben meg volt a hazai iskolákban, s a mely okozta azt, hogy a tanuló nem zsarnokát, hanem gondos, atyai barátját lelta tanáraiban.

Ebből folyik, hogy a mi iskoláinkból — a mi óriási hiba, sőt bűn — hiányzik a nevelés. A tanár részben elfoglaltságánál fogva, részben a mai tanrendszer hibájából nem törődik a tanulókkal. Evnegyedenként kihívja egyszer — ha ugyan minden évnegyedben kihívhatja — és ha tud, vagy nem tud az illető, beírja a megfelelő jegyet, aztán passz!

A többihez semmi köze.

Megtörténik számtalanszor, hogy az illető tanuló véletlenül nem úgy felel, mint a hogyan az szorgalmának és tehetségének megfelelően, az ilyen iskolás ellenségének tartja a tanárát és gyűlölettel telik meg az iskola iránt. Akárhány ilyen esetet tudunk.

A mai iskolai tanrendszert alaposan meg kellene változtatni. Korlátozni kellene egy-egy osztályban a tanulók számát; a tananyagból el kell dobnunk mindazt, a

mi felesleges — pedig beh sok a felesleges — az életnek kell nevelni az ifjúságot.

Hasznosat, oktatni csak és nevelni! Ez volna első kötelessége és főfeladata az iskolának. **Saturnus.**

Utczai harcz Pekingben.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 22.

A háborúról szóló hírek a szövetségesekre nézve kedvező hadi műveletekről értesítenek. A Pekingbe bevonuló európai csapatok az üldözött kínai keresztények segítségével harcoltak s ha a jelentések tárgyilagosságában megbízhatunk, az eddigi ütközetek a szövetségesek javára dőltek el.

Ma érkezett távirataink a következők:

(Szövetségesek harca kínaiak segítségével.)

London, aug. 22. A Daily Mail-nak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel, hogy mikor a szövetségesek Peking külvárosába benyomultak, heves harcz fejlődött. Végre azonban a szövetségesek rést ütöttek a szent váron sánczain és ostrommal bevették. 4000 jól fölfegyverzett kínai keresztény határozottan támogatja a szövetségeseket. — Különösen helyismeretükkel voltak segítségükre. A császári palotán a szövetségesek zászlai lengenek. Az utcákon még folyton harcolnak. A kínaiak még most is keményen ellentállnak.

(A fekete sereg pusztításai.)

London, aug. 22. A Times-nak jelentik Hongkongból tegnapi kelettel: Lami feketezászlós vezér 3500 emberrel Peking felé tart. Az egész uton bujtogató plakátok vannak; ka-

TÁRCZA.

Valaki.

Irta: Kóbor Tamás.

Megfoghatatlan, mi köze a rendőrségnek ahoz a Valakihez, akit állítólag mostanában keres. Valaki bátran hivatkozhatik a büntető törvénykönyv összes paragrafusaira, melyeket meg nem sértvén, feddhetlen életű, becsületes ember maradt mind a mai napig. Ha a rendőrségnek bűnös kell, hát keresse a menyországban, ahol most már a szép, bűnös leány rakosgatja szíve sebére a menyői irt. Valaki, aki gyöngéd érzelmeket táplált itt e földön a szép teremtés iránt, mert, hogy büne kiderült, megvetéssel és keserű csalódással fordulna el tőle, feltéve, hogy nem menekül a menyországba, hanem a rendőrség kezébe kerül. Mert Valaki felette becsületes ember és nem szerethet olyan leányt, aki rábizott idegen pénzeket hűlenül kezel.

Hiszen ismerik a szegény postás-leány esetét. Nyolczszáz forint hiányzott a kasszából és meghalt szó nélkül. Nem tőle tudjuk, hogy a hiányzó pénz Valakinek adta. A riporterek igen gyöngéd emberek, nem tehetnek róla, hogy ez az adat is kiderült. Nem is vet semmi árnyat az elköltözött sikkasztó szánnivaló lel-

kére. Ugy van az, ha férfi költ sikkasztott pénzt nőre, undor kél bennünk. De ha nő sikkaszt egy férfi kedvéért, sirni szeretnénk. Hanem azt a férfit . . . No, az a Valaki él még és igen becsületes ember, tartok tőle, hogyha megírom róla véleményemet, kénytelen vagyok neki lovagias elégtételt adni.

Hát ez az emancipáció hajtása a kereső leány, aki nem riad vissza a sikkasztástól sem mikor Valaki szerelemmel, házassággal biztatja. Az a Valaki — mérget vehetünk rá — valami ilyesmire fuvolózott neki. És pénzt kért tőle kölcsön. Tőle a szegény teremtestől, akiről tudta, hogy pénze nincs. De na ezt a Valakit ma a rendőrség kinyomozza, — mi sem könnyebb, mint egy becsületes leánynak egyetlen Valakijét kinyomozni — akkor egyszerűen azt mondja, nem igaz, az a hölly ruhára meg czukorsüteményre költött (volt már ilyen eset) vagy ha nobilis, akkor bevallja, hogy kapott tőle kölcsön, de nem tudta, hogy lopott pénzt.

És ezzel a rendőrségnek be kell érnene, mert a sikkasztásban a bűnrészességet nem bizonyíthatja rá. Minek keresi tehát? Talán hogy megtorolja rajta, amit az élő igazságérzet hangosan megkíván, a szegény leány bűnbeejtését és kora halálát? Az az ur, az a rejtelmes, névtelen Valaki voltaképpen becsületebló és gyilkos. Ha nem modern a lelkiismerete is, mint a vétke, akkor a furiák üldözésétől soha meg nem

fog nyugodni a földi életben. De a rendőrségnek semmi köze a bűnéhez, erre seho! a világon nincsen paragrafus.

Egynéhányszor a bölcs jogászok néhány bölcsé már kinevetett, mikor ilyesmiről szóltam, mert beszédem merőben jogtudománytalan. Mégis csak újból állok elébe, hadd nevesenek ki. Azt mondom, hogy égbekiáltó tudománytalanság — igazságról nem is beszéllek már, — hogy mikor az életnek egy új elfajulása támad, a jogtudomány nem vesz róla tudomást, pusztán azért, mivel a római joggal minden bölcsességet kimerítettnek lát. Pedig hát itt van, az esetek a szemük előtt történnek meg, nem is kivételesen, hanem tömegesen. Minden nap meghozza a maga gyermekgyilkosságát, minden nap meghozza a szerencsétlen női teremtéseknek öngyilkosságát vagy nyomorba, bűnbe zúllását — mind azért, mivel a római jogban nincs paragrafus a férfi lelkiismeretlensége ellen.

A tudomány kategóriák szerint gondolkodik. Azt mondja: nincs bűn, ahol nincs bűnös szándék. Már pedig Valakinek nem volt szándéka halálba kergetni a szegény postás leányt. Azonkívül a tudománynak vannak elvei: ilyen a felelősségről szóló. A szerencsétlen leány tudta, hogy mit cselekszik s mik lehetnek a következtései. És ezzel a tudomány főbe kollintotta az én tételemet: ide azzal a Valakivel, aki mindezt a temérdek bűnt okozta,

tonák és benszülöttek fosztogatják és pusztítják a missziók házeit

(Pekingben megszűnt a harc.)

Róma, aug. 22. A *Stefáni* ügynökségnek jelentik Takuból 20-iki kelettel: Japán forrásból jelentik e hó 17-ikéről, hogy Pekingben megszűnt a harc, a japánok benyomultak a császári palotába. A követek és a többi idegenek a szövetséges különítményekkel együtt a császárvárosban vannak. A kínai hercegek és méltóságok visszavonultak Szinanba, Pekingtől keletre. A *Vittorio Pisani* olasz csatahajó egy század katonaságot szállított partra.

(A fővezér utja.)

Róma, aug. 22. *Engalicsev* herceg orosz ezredes, aki ideérkezett, délután *Waldersee* gróf kíséretében Nápolyba megy.

(A szultán öröme.)

Konstantinápoly, aug. 22. A szultán a berlini kabinetnek táviratot küldött, amelyben örömet fejezte ki a szövetséges csapatoknak Pekingbe való benyomulása, a követek megszabadítása és *Vilmos császár politikájának sikere felől.*

(Rekvium az elesettekért.)

Trieszt, aug. 22. Holnap délelőtt 10 órakor a Szent-Antal-templomban rekvium lesz *Thomann* fregattakapitányért és a kínai osztrák-magyar tengerészkülönítmény többi elesett tagjaiért.

TÁVIRATOK.

Berlini nagykövetünk Bécsben.

Bécs, augusztus 22. (Saj. tud. táv.) *Szögyény-Marich* László osztrák-magyar nagykövet Bécsbe érkezett.

Viktor Emánuel képviselője.

Róma, augusztus 22. (Saját tud. táv.) Annak a külön követségnek a főnöke, a mely *Viktor Emánuel* királyt *Miklós* montenegrói fejedelem 40 éves uralkodói jubileumán képviselni fogja, *Pedotti* tábornok lesz.

Egy francia miniszter pohárköszöntője.

Bordeaux, augusztus 22. (Saját tud. táv.) A *Voltaire*-körben disztrakoma volt, a melyen *Lanessan* tengerészeti miniszter pohárköszöntőt mondott, a melyben kiemelte többek között, hogy a hajóraj szaporítása

dicsőségére fog válni a köztársaságnak. Franciaországot territoriális helyzete minden más nemzettel, de különösen a sziget-nemzetekkel szemben valósággal predesztinálja arra, hogy Európának nagy átmeneti gyűjtőpiacza legyen. A kereskedelmi és hadi flotta fejlesztésével és expanzív gyarmatpolitikájával elérte azt, hogy a kereskedelem útján gazdagodó nemzetek között az első egyike vagy talán éppen az első lett. A francia demokrácia határozottan csatlakozni fog az ipart és kereskedelmet fejlesztő politikához, mert csak ez biztosíthatja a nemzet fokozottabb vagyonosodását és haladását.

A transzváli háború.

Fokváros, augusztus 22. (Saj. tud. táv.) *Paget* és *Baden-Powel* tábornokok a pietersburgi vasut mentén észak felé tartanak. *Ventersburg* közelében végzett rekognoszálás közben *Sitwell* ezredesnek 31 embere megsebesült.

Pretória, augusztus 22. (Saj. tud. táv.) *Paget* tábornok tegnap harciba keveredett *De Wett* és *Delarey* egyesült csapatainak utóvédjével.

Az ország elmebetegei.

— Egy érdekes statisztika. —

Budapest, augusztus 22.

A belügyminiszter erős füzetet íratott a magyar elmeógyógyintézetek multjáról és mai működéséről, statisztikai táblázatokkal is kiegészítve a szöveget. Három nyelven, magyarul, németül és francziául van benn jelentés a füzetben, hogy a külföld szakkörei is lássák és megértsék a magyar elmebeteg-ápolás állapotát.

A multak történetéből olvassuk, hogy minálunk a tébolyodottak rendszeres kezelése csak néhány évtized óta van országosan szervezve. Igaz ugyan, hogy *Egerben* már 1791-ben menedékkázat nyitott a szerencsétlen megtébolyodottak számára az egi alapítványi női kórház; de csak 1863-ban létesült az első állami elmeógyógyintézet *Nagy-Szebenben* s öt évvel később *Budán* a nagyszabású *lipótmezei*, amely két millió forintba került s 500 beteg befogadására építették. 1884-ben rendezték be 254 betegre *Budapest* az *angyal földi* ápolóházat s

1896-ban 300 betegre a negyedik állami intézetet *Nagy-Kállón*.

1899-ben a két fővárosi elmeógyógyintézetbe 888 örültet vettek fel, míg a nagy-szebeni és nagy-kállóiba együttvéve csak 187-et. De azonkívül több vidéki kórházban van tébolydai osztály szervezve, ahova főképp a gyógyíthatatlanokat küldik le a fővárosból állandó ápolás végett.

A gyógyultan vagy javultan elbocsátott elmebetegek száma a lipótmezei elmeógyógyintézetben 16-33 százalékot, az angyalföldiben 14-89, a nagyszebeni elmeógyógyintézetben 9-53 és a nagy-kállói elmeógyógyintézetben 3-94 százalékot tett ki. A gyógyultan elbocsátott elmebetegek nagyobb anyagi segítségben részesültek, hogy az életben teendő első lépések nekik megkönnyítenek. Erre a szükséges pénzüsszeget társadalmi uton létrejött egyesület szolgáltatja az intézet igazgatóinak, akik ebből 40 koronáig terjedő segítséget adnak. Ilyen pénzt kapott a Lipótmezőn 46 elbocsátott egyén 1150 korona értékben, az Angyalföldön 16 elbocsátott egyén 560 korona értékben, a nagy-szebeni elmeógyógyintézetben pedig 22 elbocsátott egyén 472 korona értékben.

Örvendetesen feltűnik a *halálozási arány fokozatos apadása az intézetekben*. E csökkenés majdnem minden intézetben összeesik a házi élelmezés behozatalával. Ez hathatós bizonyítékát képezi annak, milyen gyógyító eszköz az elmeorvoslás terén a gondosan elkészített és első minőségű táplálék és hogy mennyire háttérbe szorul a szoroson vett gyógyszerelés értéke az általános higienikus tényezők kihasználása mellett.

Ugyancsak *örvendetes apadást mutat a tuberkulotikus betegek száma*, a mi összefüggésben van az újabb időkben szigorúan keresztülvitt óvintézkedésekben s a tuberkulotikus betegek lehető elkülönítésében és az intézetek modern technikai berendezésében.

Ami az elmebetegek gyógykezelését és ápolatását illeti, az valamennyi intézetben a modern psichiatria elvei szerint történik. *Minden beteg lehetőleg annyi szabadságot élvez, amennyit elbir. Kényszereszközök teljesen kiküszöböltettek*, sőt a most készülő új szervezési szabályzat elrendeli, hogy mindenütt a no restraint (nem kényszerítés) elvének hódoljanak. Ennek daczára a szökések és erőszakos cse-

viselje ő is következeit annak, ami miatta történt!

Én nem az igazság és nem az erkölcs nevében követelem azt, hanem pusztán a jog hivatása nevében. A legmodernebb elmélet is azt mondja, hogy a büntető jogrendszer hivatása nem annyira a megtorlás, hanem a társadalom megvédelmezése. Nos, védjék meg a szegény, könnyen bolondítható nőket a halálos veszedelemtől. Ezt a nők megkövetelhetik, feltéve, hogy csakugyan olyan embernek ismeri el őket a törvény, mint a férfiakat. S ha nem teljesítik e követelést, nos akkor az igazságérzetünk mondja ki és ne röstelje, hogy vannak esetek, amikor a férj joggal szerezhethet magának mulatságot valamelyik szép leány élete árán.

Hát persze a szerelemnek is vannak jogai. A virágnak sem lehet megtiltani, a leánynak sem, a férfinak sem. De ugyan micsoda szerelem volt ez, melynek következtése egy gyermek. Gyilkos nő, vagy egy nyolczszáz forintos sikkasztás, kapcsolatban egy pump-pal, ugyanilyen összeg erejéig? Ha ez a szerelem, akkor az isten is megkívánja, hogy a szerelemnek ne legyenek jogai. Leányoknak törbe-ejtése becsületebráások egy-egy mulatságos negyedóra kedvéért — hát ezt is a szerelem szent nimbuszába burkolja e frivol mindnaposság?

Erről ne beszéljenek nekem. Amikor balul üt ki az ilyen kaland a társadalomban, megmozdul a lelkiismeret. Ha Valaki éppen

akkor kerül a kezünkbe, meglincseljük. De különben gratulálunk neki, ha a leány szép és engedelmes és csak mosolygunk rajta, ha a leány engedelmes, de csunya. Nincs mulatságosabb teremtes, mint a nő, akit becsületes szándékkal bolondítanak. A liba! Komolyan hiszi, hogy Valakiné lesz belőle? Nem veszi észre, hogy csak az orránál fogva vezet, hogy játszik vele s csak a pénzt csalja ki? A tudók hahotája közben csalhatott ki Valaki nyolczszáz forintot egy szegény leánytól, de menten nyakon csípték volna a kis gamint, ha ugyanannak a leánynak a zsebéből husz fillért akart volna kilopni. Mert ez lopás, az pedig — szerelem.

Hát ez nem járja. Én legalább sohasem tudok majd ezzel a ténnyel megbékülni. Látom, hogy az életnek vannak szabályozatlan új nyilvánulásai, mik a bajoknak és romlásnak száz új nemét produkálják. A tudomásom azt mondja, hogy ezek a nyilvánulások bajszerző voltuknál fogva a büntető jog körébe tartoznak s foglalkozni kell velök is, amint foglalkoznak például a telefonjoggal, melyet a római jog szintén nem ismer. A nyugodalmas, békés élet követeli ezt a jogtól és azoknak érdeke, akik szinylődnek jog nélkül. Hogy bizony a nők tiltakoznának legelsőbbekül az ilyen beavatkozás ellen a legegységibb dolgaikba? Hát a kiskoruk nem tiltakoznának mind a gyámintézmény ellen, ha megkérdéznék őket? A paraszt nem tiltakozik az adózás ellen?

Különbem sem arról van szó, hogy a nő-

ket megrendszabályozzuk. Hiszen ami rendelkezése a törvénynek van, az mind a nő ellen fordul. Gyermekgyilkosságot sem az apa szokott elkövetni, hanem a „lelketlen” anya. Becsütelenségbe sem férfi esik, hanem a czéda nőteremtés. De éppen ezt akarom és akarja az igazság, meg a nők érdeke, hogy valahányszor egy nő bünbeesik Valaki miatt, azt a Valakit sújtsa a törvény bünrészesképp. Hadd ismerje a kaland-kedvelő Valaki is a felelősség elvét s amikor egy szerencsétlen, hiszékeny leányt hálójába kerít, tudja, hogy annak miféle következtései lehetnek. Amint ezt a valakit én ismerem, kevesebb lesz akkor a gyermekgyilkosság meg a nők öngyilkossága „boldogtalan szerelem” miatt.

Ezeket elmondhattam volna bármely napon, mert minden nap iszik valami cselédleány marólugot Valaki miatt. Ezt azonban a közérület nem tartja elég jelentősnek, mivel a cseléd amagy is rossz és czéda. De az uri leány tragédiája megkap mindenkit. Nyugodjék békében a szegény áldozat és baja, halála okozója, sétáljon nyugodtan újabb kaland után, holnapra el lesz felejtve mind. Valaki még meg is házasodhatik és köztisztelőben öregedhet meg. Ez tény, ezt látom, de hogy jogosan öszülhet meg Valaki becsületes férfi módjára, akinek a lelkére megtorlatlanul szírad egy fiatal leány vére, hogy annak a fiatal leánynak semmi védelemre sem volt joga, azt soha de soha el nem ismerhetem.

lekmények száma nem hogy nagyobb lenne, de *mögötte marad* a fegyházszerű berendezéssel ellátott szigorúan elzárt intézeteknek. A múlt évben például a lipótmezei elmeógyógyító-intézetből 3 férfi és 1 nő, az angyalföldi elmeógyógyító-intézetből pedig csak egyetlen beteg szökött meg, de három izben. Ez egy büntetett alkoholist, ki már az ország több elmeógyógyintézetéből és fegyházából tudott a legnagyobb fuffanggal megszökni. Ezen intézetben, ahova a dühöngő örültek kerülnek, 18 *krónikus vagy javuló elmebeteg* teljesen szabadon jár, mintegy 60 beteg pedig, tehát a betegek husz százaléka, részben a 20 holdnyi gazdasági telepen, részben a műhelyekben dolgozik.

Érdemes a megemlítésre, hogy az elmebeteg szórakoztatására télen színelőadásokat, hangversenyeket, nyáron lawn-tennis-pártikat, kirándulásokat rendeznek.

Az intézetek gazdasági ügyeit az irgalmas nővérek kezelik, akik a női osztályon, sőt újabban néha a férfiaknál is az ápolást végzik igen nagy odaadással, gyöngédséggel, anyagi ügyekben takarékoskodó gondossággal. Meglehető változatos az intézetek gazdálkodása, mert például a sertésenyésztést nagyban és kiváló sikerrel üzik, azután az angyalföldi intézetben tejgazdaságot vezetnek, még pedig oly eredménnyel, hogy nemcsak a betegeket, hanem még az összes alkalmazottakat is jó, friss és igen olcsó tejjel, literenkint 12 fillérért képesek ellátni. Van azonkívül igen kiterjedt konyhakertészet is, továbbá baromfitenyésztés. Így a lipótmezei intézet a múlt évben 25,000 darab tojást nyert saját baromfitenyésztéséből.

Minden intézetnek saját, jól berendezett és felszerelt szabó-, cipész-, asztalos-, gép és könyvkötő-műhelye van, hol egy iparos-ápoló felügyelete alatt az illető mesterséget tanult betegek igen sok és értékes munkát készítenek a saját házi szükségletük fedezésére.

A fűzethez csatolt statisztikai táblázatokból kiderül, hogy a múlt évben, mint örült, az állami intézetekbe került kezelés és ápolás alá 33 földbirtokos, 242 tisztviselő, 29 lelkész, 30 ügyvéd, 8 bíró, 24 orvos, 21 gyógyszerész, 26 mérnök, 15 festő és szobrász, 6 színész, 64 tanítással foglalkozó férfi, 29 tanító- és nevelőnő, 60 tanuló, 106 magánzó, 13 bányász, 47 gazdálkodó és bérlő, 209 kereskedő, 2 vállalkozó, 2 órási, 31 vendéglős, kávési, cukrász, 19 mézárósi és hentes, 31 molnár és pék, 34 kőműves, 90 lakatos és kovács, 3 csendőr, 70 ács, asztalos, kárpitós, 129 varga, czizmadia 57 kalapos és szabó, 55 divatárúsnő és varrónő, 13 borbély, 23 zenész, 350 földműves és fuvaros, 8 rendőr, 3 hajós, 22 pinczér, 34 katonai és pénzügyőr, 3 téglavető, 2 fazekas, 4 takács, 7 irnok, 7 körjegyző, 8 kertész, 5 szerzetes és apáca, 12 kofa, 67 kézműiparos, 16 nyomdász és könyvkötő, 235 cseléd és szolga, 484 napszámos, 273 foglalkozás nélküli és 3 ki nem ismerhető ember.

A megőrülés leggyakoribb esete az öröklés, fejlődési hiba és az alkoholizmus, de nem ritkán igen erős lelki behatások is. Akik az intézetben meghaltak, azokat legtöbbször az idegrendszer teljes kimerültsége és működésének fölbomlása vitte a sirba. Összesen 176-ot ért ott utól a halál s ennek a fele 36-40 éves java-korabeli ember volt.

A betegek gyógyítása, ápolása mindenütt a legnagyobb és leghumánusabb szakértelemmel történt. Erről kezeskedik az orvosoknak az a fényes és tudományos működéséről közismert kara, amely az állami elmeógyógyintézetek élén áll. Nevezetesen a *Lipótmezőn* dr. *Bolyó* Károly igazgató, dr. *Salgó* Jakab főorvos, dr. *Verubeck*

Gusztáv, dr. *Mohr* Ferencz, dr. *Lukács* Hugó és dr. *Kalivoda* Kálmán másodorvosok; *Angyalföldön* dr. *Oláh* Gusztáv igazgató, dr. *Epstein* László főorvos, dr. *Geiger* József és dr. *Stein* Fülöp másodorvosok; *Nagyszébenben* dr. *Konrád* Jenő igazgató, dr. *Nagy* Dezső főorvos, dr. *Fülöp* Ferencz másodorvos; végül *Nagy-Kállón* borosnyói dr. *Lukács* Béla igazgató, dr. *Grünfeld* Károly főorvos és dr. *Hollós* István másodorvos. Emellett azonban nem lehet mondani, hogy az ideg orvosok és elme gyógyítók nem egy előkelő kapacitása, sajnosan, mellőzve nem volna a közegészségügy e fontos ágának szolgálatában

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Csepürágók, operette.
Péntek: Szünet.
Szombat: Búr háború, bohózat.

* **Baleset a színpadon.** Említettük, hogy Pózsonyban *Hannele* főpróbáján baleset történt és a társulat három tagja a sülyedőbe esett. Mint most jelentik, nem *T. Csige* Böske sérült meg, hanem a nővére, *Csige* Ilonka, akivel együtt *B. Kovács* Mariskát és *Kövessy* Ilonkát érte a baleset. *Csige* Ilona lábán és hátán zúzódásokat szenvedett, *Kovács* Mariska kificzamította a bal lábát; *Kövessy* Ilonka járt legrosszabbul, mert két helyt is eltörött a lába. Épen azért leginkább feléje fordul a közönség részvéte. *T. Csige* Böske a *Hannele* czimszerepében föllépett, még pedig nagy sikerrel. A hallgatóság örömmel fogadta, hogy a baleset őt nem érte.

* **Színes szökökútkak a színházban.** Ma este *A görög rabszolga* előadása után érdekes próba volt a színpadon. *A csepürágók* előadásának érdekességét készítette elő *Leszkay* András színiigazgató és *Bergmann* vízvezeték mérnök. Az operett harmadik felvonásában ugyanis a kerti jelenetben az eddigi szép dekorációk hatását emelni fogják a színes villamfényekkel megvilágított szökökútkak, melyeket a nagy vízmenedzseből táplálnak. A kutak játszó vizsugarai igen kellemes hatást tettek a változó színű fényességben.

Öld meg!

Braziliában egy szerelmes rendőrtiszt megölte imádottját és annak tizenegy tagból álló családját egy jósnő tanácsára. Mikor elfogták, fűtyölve követte a rendőrség embereit.

A ponyvairodalom rémes és hátborzongató füzetei között is alig találkozik oly borzalmas tárgyú história, mint a minőt egy brazil rendőrtisztviselő követett el a napokban Rio de Janeiróban szerelmi őryöngésében.

Pietro Agustónak hívják a fiatal embert, aki szenvedélyes szerelemre gyuladt egy fiatal, szép hölgy iránt, aki azonban az ifju lángoló szerelmét figyelembe se véve, hidegen elutasította azt.

Az ifju nem csüggedt és ostromolni kezdte a leányt. Levél levél után érkezett a hölgy címére, melynek mindegyik sora mélységes szerelemről és rajongó imádatról szólt. De a leány hajthatatlan maradt és később már felbontatlanul kerültek vissza a levelek az ifjuhoz. *Pietro* Augusto kétségbeesett a hölgy ridegségén, de még mindig nem csüggedt. Levelet ugyan nem írt többet, hanem merészebbet gondolt.

Felkereste a leányt, lábaihoz vetette magát és úgy könyörgött szerelemért, de az sem használt. A leány ridegen elutasította *Pietro* Agustót, aki ezek után közel volt az örülethez. Eljárt hivatalába, de ott keveset dolgozott és az éjszaka

legnagyobb részét szerelmesének ablaka alatt töltötte sóhajtozva és epedve.

Sápadt arcza, révetegen meredő szemel mély lelki bánatot, nagy szenvedést árultak el. Ahogy gondolataiban elmerülve ott állt egy éjszaka imádottjának ablaka alatt, kimondhatatlan vágy fogta el, megtudni, mit rejt vajon méhében a jövő az ő számára, meg fogja-e törni idővel mélységes szerelme a leány ridegségét, avagy oly hideg marad továbbra is, mint eddig. Így elmerengve fogant agyában a gondolat, hogy felkeresi a város nagyhirű jósnőjét.

Másnap reggel hiába várták hivatalában *Pietro* Agustót. Már a kora reggeli órákban ott volt a jósnő lakásán, kinek előadta szerelme történetét, tanácsot és jóslatot kért. A jósnő összeráncolta homlokát, meglátszott rajta, hogy gondolkodik és az ifju tenyerét vizsgálva így szólt:

— *Öld meg!* Szerelmi gyötrelmeidből csak akkor szabadulsz meg jó ember, ha kedvesedet és annak összes család tagjait elpusztítod!

— Meg fogom ölni — szólt az őryöngő ifju s elrohant.

Sokáig járt-kelt *Pietro* az utcán, míg végre elhatározta magát a jósnő borzalmas tanácsának kivitelére. Revolverrel és törrel felfegyverkezve sikerült is belopóznia szerelmesének *Carmo* Máriának lakásába. Ami aztán ott történt, az maga a megtestesült borzalmasság.

Vad dühében előbb imádottjára vetette magát, akit *válogatott kegyetlenkedéssel ölt meg*, aztán pedig, a jósnő tanácsát követve, szerelmesének tizenegy tagból álló családját — mielőtt még segély érkezhett volna — meggyilkolta.

Mikor borzalmas tettét befejezte, akkor érkezett meg a rendőrség, mely letartóztatta a vérengző ifjut, aki nyugodtan, közönyösen és fűtyörészve követte őreit a fogházba.

Világhirű mulatóhely a Margitszigeten.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 22.

Érdekes hírt kaptunk ma a fővárosból. Egy világhirű czég ki akarja bérelni a szigetet és pazar fényüzéssel berendezett mulatóhelyet akar csinálni rajta.

A természet ama csodás szépségei között, a melyekkel Budapest oly bőven van megáldva, kétségkívül a Margit-sziget a legérdekesebb. Vállalkozó szellemű emberek kezében már régen elszáryalt volna hire a világ minden részébe, sőt az idegen fogalomnak ez a hely egyik elsőrangú pontja volna. Újabb időben föl is merült néhány terv. Néhány év óta sokan szívesen foglalkoztak a sziget czélszerű fölhasználásával s az a szándék is fölmerült, hogy a Margit-szigeten a monte-carlo-i és monaco-i játékbárlanghoz hasonló bankot létesítsenek. Ez a terv életrevaló ugyan, de kissé merésznek látszott. Bizonyos, hogy anyagi szempontból Budapestre nézve fölötte kedvező volna, de a főváros annak idején ellene foglalt állást. Nem akarta, hogy Budapest közelében játékbárlang legyen, a melynek az anyagi haszon és idegen forgalom mellett veszedelmes hatása is lehetne. *József* főherczeg, a sziget mostani tulajdonosa is ezen az állásponton volt.

A tervek azonban tovább is forrtak. Ha már a játékbank elmaradt, a mulatóhely alakításának sok híve maradt, most pedig, mint tudósítónk telegrafálja, vállalkozója is akadt. A világhirű *Vaggon Lits Compagni* haszonbérbe venné a Margit-szigetet s a legnagyobb fényüzéssel felszerelt mulató- és nyaralóhelylyé akarja átalakítani. Új szállókat épít és hogy az idegenforgalmat hathatósan előmozdítsa, Eu-

rópa minden nagyobb városából külön Budapestre irányított luxusvonatokat tervez.

Valószínű, hogy ezek a tervek nem fognak félben maradni. Ha a Margit-sziget e gazdag és élelmes vállalat kezébe jut, az nemcsak a szigetre, hanem az egész fővárosra, sőt az országra is fontos volna. S a Margit-sziget átalakulásának s hasznosításának épen most van a legjobb ideje, miután a Margit-szigeti hid megnyitott. Most már nemcsak hajón és a hajóközlekedés óráiban lehet a szigetet megközelíteni, hanem akár a pesti, akár a budai oldalról a Margit hídról minden időben átmehetni a nevezett hidnak most megnyitott ágára, a mely a szigetre vezet.

Ha ez az érdekes terv megvalósul, akkor bőven kárpótolja Budapestet eddigi egyetlen mulatóhelyének: Ós-Budavárának tegnapi történet kimulásaért.

HIREK.

Párisban kitüntetett aradiak.

— A hivatalos jelentésből. —

Szombaton jelent meg Párisban a *Journal Officiel* a nagy világkiállítás kitüntetésekkel teljes jegyzékével. Egy hatalmas könyv a hivatalos lapnak az a külön száma, a melyből most kiszedvén az aradi, aradmegyei és közel környékbeli kitüntetettek jegyzékét, közreadjuk a hiteles névlajstromukat azoknak, a kik újból dicsőséget, elismerést és kitüntetést szereztek a magyar névnek külföldön.

I.) Az állami tervek, rajzok és minták osztályában:

Aranyérmét kapott a *Körös-Tisza-Marosi* ármentesítő társaság;

Ezüst érmet: Szeged város;

Bronz érmet: Arad város;

Elismerő oklevelet kapott a *sebes-kőrösi* ármentesítő társaság;

II.) A vasuti és közlekedési eszközök osztályában:

Arany érmet kapott *Weitzer János*.

III.) A mezeti munkák csoportjában:

Arany érmet: Debreczen város (Ugyanezt kapott *Szell Kálmán* miniszterelnök is).

IV.) A szőlőművelés osztályában:

Ezüst érmet a *ménesi vinczellér iskola*.

A közreműködők arany érmet: *Kosinszky Viktor*.

V.) A földművelésügyi felszerelések osztályában:

Arany érmet kapott *Almássy Dénes* gróf.

VI.) A gazdasági termékek osztályában:

Nagy díjat kapott: *József főherceg uradalmi*.

Arany érmet: *Almássy Dénes* gróf.

Ezüst érmet: *Urbán Péter*.

VII.) A szervesen gazdasági termékek osztályában.

Arany érmet: *Almássy Dénes* gróf.

Elismerő oklevelet: Az orosházi gazdasági intézet.

VIII.) A kertészeti felszerelések osztályában:

Bronz érmet: Az orosházi kertészeti tanfolyam.

IX.) Az erdészeti és vadászati csoportban:

Arany érmet kapott: *Barlay Sándor* főerdész.

Elismerő oklevelet: *Szepessy Zoltán*.

Arany érmet: *József főherceg, Wenckheim Frigyes* gróf, *Almássy Dénes* gróf.

X.) A borok és egyéb italok osztályában:

Bronz érmet kaptak: *Domány József, Hunyady Imre* gróf, *Wenckheim Frigyes* gróf.

XI.) A vasművek osztályában:

Elismerő oklevelet: *Wenckheim Frigyes* gróf *borossebesi* vasgyára.

XII.) A butorok osztályában:

Arany érmet kapott: *Lengyel Lőrincz*.

Ezüst érmet kapott: *Varga József*.

A érmekeket és okleveleket csak a jövő hónapban kezdik kiosztani és szétküldeni.

— **Goldis József** aradi román püspök püspökfürdői nyaralójából ma Aradra érkezett, hogy a jövő héten Szebenben összeülendő püspöki zsinathoz szükséges előmunkálatokat megtegye.

— **Elzárva a világtól.** Mint egyik hírünkben megemlítettük, a fővárosban ma délután óriási vihar volt. Erről táviratilag értesített bennünket budapesti tudósítónk, akitől azonban éjjeli 11 óra után már egyetlen szónyi tudósítást nem kaphattunk. Csak éjjel után értesültünk róla, hogy a vihar nemcsak Budapesten, hanem az Alföld több vonalán nagy erővel dühöngött, megrongálva sok helyen a telefonvezetékét. Emiatt ma éjjeli telefontudósításunk elmaradt s amint ez a múlt hónapban is megtörtént, a világtól és hírforrásainktól teljesen el voltunk szakítva. Reméljük, hogy a megrongált telefonvezetékét mihamarabb kijavítják.

— **A kilencszázados emlékűnnep és a protestánsok.** A „Dunántúli Protestáns Lap“ azt az indítványt teszi, hogy a magyar kereszténység kilencszázados emlékűnnepét a protestánsok a reformáció emlékűnnepével együtt október hónap utolsó vasárnapján ünnepeljék meg. Nagy a valószínűség tehát, hogy az esztergomi fényes ünnepséget a protestánsok kevésbé fényes, de minden egyes gyülekezetére kiterjedő általános ünnepsége fogja követni, még akkor is, ha az hivatalosan elrendelve nem lenne, mert a reformáció októberi ünnepe erre elég alkalmat fog szolgáltatni.

— **Zimándy meghalt.** Törökbálint hirhedt plébánosa, a Kossuth-gyalázó *Zimándy Ignác* ma délután meghalt. Hetvenedik évében volt már s a multkor veszedelmes csontbaja támadt, a mely miatt amputálni kellett volna a lábát. Zimándy tiltakozott ez ellen s az orvosok rábeszélése hiábavaló volt. A baj azonban elmérgesedett s Zimándy lába szenesedni kezdett. Ekkor már előrelátható volt a nemsokára bekövetkező halál s mi is hirt adtunk a törökbálinti plébános gyógyíthatatlan állapotáról. Ma jelenti egy rövid távirat, hogy Zimándy meghalt és mi megemlítjük, de nem feledjük a latin közmondást: „de mortuis nil nisi bene.“ S különben — bocsáttassanak meg az ő vétkei!..

— **Steiner püspök utóda.** Mint értesülünk, a nemrég elhunyt *Steiner Fülöp* székesfejérvári püspök helyébe *Fischer-Colbrie Ágost* esztergomi kanonokot fogják püspökké kinevezni. *Fischer-Colbrie* tudvalevőleg csak nemrég nevezték ki esztergomi kanonokká. Ő volt *Erzsébet* főhercegnő magyar nyelvmestere és a még fiatal kanonok persona gratissima az udvarnál. Már a váci püspökségre pusztították Bécsben. Ami akkor nem sikerült, az mostan, úgy látszik, sikerülni fog. *Fischer* különben méltó utódja lesz *Steinernek* — minden tekintetben.

— **Milán költözködik.** *Milán* a szerb exkirály, mint tudósítónk telegrafálja hirczolkodik Belgrádból, a hol szó a mi szó, de nem nagyon tartóztatják. *Milán* legközelebb hosszabb időre Magyarországra jön vadászatokra s most táviratilag elrendelte, hogy Belgrádban levő összes ingóságait azonnal Bécsbe szállítsák.

— **A perzsa sah konkurrensa.** Mig a perzsa sah Európában a modern kultúra haladását tanulmányozza, addig odahaza érdekes dolgok történnek. Természetes, hogy ezek oly termé-

zetűek, hogy a sahnak nincs csöpp oka sem arra, hogy a történetek miatt aggódják. Odahaza ugyanis hirtelen új trón követelő óhajtja érvényesíteni jogait, aki *Ali Mohammed Bey*-nek nevezi és *Kerim* khán utódjának vallja magát. *Kerim* khán 1752-től 1779-ig uralkodott és a 18-ik századnak borzalmas bonyodalmi között is jól megállotta helyét. *Ali Mohammed* azelőtt mint altiszt szolgált a hadseregben és eleitől fogva türelmetlen természetűnek látszott. *Ali Mohammed* hiveinek számáról több verzió kering. Az egyik szerint 60 embere van, a másik hír már 600-ról beszél. A kormány Teheránból 500 gyalogost, 200 lovas és két üteg tüzérséget küldött a „harc“ színterére. A játéknak a vége a trónkövetelő részéről az abszolút megadás lesz. Éppen azért *Ali Mohammednek* ez az operettszerű fellépése semmiféle veszélylyel nem fenyegeti a birodalmat. A sah tehát nyugodtan szemlélheti továbbra is az európai kultúra fejlődését és ha valamitől remegni valója van, úgy az korántsem *Ali Mohammed* hirtelen föllépése lehet, hanem inkább — mint a mult is igazolta — az anarchisták elszaporodása.

— **Egy új pénzintézet.** Az alakulóban levő aradi új pénzintézet alapítói ma bizalmas értekezletet tartottak, mely értekezleten mintegy harmincz alapító vett részt. Érdekelte helyről nyert értesülésünk szerint az értekezlet örvedetesen konstataálta, hogy a részvények jegyzése annyira előrehaladt, hogy a pénzintézet létesítése biztosítva van. Az alapítók most azon fáradoznak, hogy az „Aradi takarékszövetkezet és segélyegylet mint szövetkezet“ helybeli pénzintézet az alakuló félben levő részvénytársaságba beolvashassák. Ennek keresztülvitelét úgy gondolják, hogy a szövetkezeti közgyűlés a beolvadást elhatározza, s a szövetkezet minden vagyonával bemenjen a részvénytársaságba és a törzsovetéti tulajdonosok betétjeik arányában takarékpénztári részvényeket nyerjenek. Ez ügyben legközelebb újabb értekezlet fog tartani.

— **Az aradi kir. közjegyzői kamara** közzéteszi, hogy *Molnár Imre* borosjenői kir. közjegyző 1900. évi augusztus hó 6-án elhalálozott s hogy allására helyettesül *Kireleszku Gyula* kisjenői kir. közjegyző van hivatalból kirendelve.

— **Fenyegetődző anarkisták.** *Lipót* belga király udvarához naponta érkeznek levelek, a melyekben az anarkisták megöléssel fenyegetik *Lipótot*. A királyra, aki jelenleg Ostendében időzik, nagyon vigyáznak.

— **Draga Masin születése napja.** *Sándor* király és *Draga Masin* mindent elkövetnek, hogy a nép előtt megkedveltségek házasságukat s kibékítsék a duzzogó elemeket. Ebből a törekvésből ered *Sándornak* legközelebbi királyi ténye. *Sándor* király ugyanis *Draga Masin* királyné születésnapján meg fog kegyelmezni az összes politikai eliteltéknek. Maga a királyné kérte *Sándortól* ezt a születésnap ajándékot.

— **A tábornok kisasszonyok szegénységi bizonyítványa.** Vagy husz évvel ezelőtt élt *Aradon* egy bárói rangú tábornok, ki azóta meghalt s két lánya maradt hátra. A tábornok-kisasszonyok neve most a városnál szerepel, még pedig olyan formán, hogy gyámjuk: *R. gróf szegénységi bizonyítványt kér részükre*. Már egy ízben állított ki részükre a város ilyet, de azt valamelyik ausztriai hatóság nem fogadta el azzal az indoklással, hogy nem eléggé hivatalos (ämtl. ch.) Pedig a szegénységi bizonyítványt a polgármester aláírása és pecsétje erősítette meg. Mikor ezt *R. gróf* a város tudomására hozza és új, „hivatalosabb“ bizonyítvány kiadásáért folyamodik, kéri, hogy ezután német

nyelven írja neki a város, mert ő nem tud magyarul, az osztrák hatóságok pedig nem fordítják le a hivatalos magyar írást. Ilyen formán megfejtést nyer az is, hogy miért nem eléggé „ämtlich“ a nevezett bizonyítvány: mert nincs német nyelven kiállítva. — Az eféle osztrák szemtelenséget megszoktuk már.

— **Házasság.** *Mészáros* Károly budapesti szobrászati akadémiai növendék, *fogadalmat* tett *Ferencz-rendi szerzetes*, ki az ág. ev. vallásra tért át, házasságot köt *Morsl* András új-arádi lakos leányával Borbálával.

Bondé József világosi igazgató tanító szeptember 1-én lép házasságra *Krausz* Mariska kisasszonnyal, *Krausz* Jakab világosi nyug. igazgató tanító leányával.

Bettelheim Imre e. hó 27-én délután fél 5 órakor köt házasságot *Schwarz* Aranka kisasszonnyal, *Schwarz* Simon leányával Aradon.

— **Általános bűnbocsánat.** Rómában, mint egy távirat jelenti, nagy szenzációt keltett az a hír, melyet *Ferrari* kardinális bocsátott közre. E szerint a pápa az *Umberto* emlékünnepe *általános bűnbocsánatot hirdet.*

— **A kispapok hála istentisztelete.** A magyarországi növendékpapok a budavari Szent-Zsigmond kápolnában tegnap reggel 8 órakor hálaadó isteni tiszteletet mondattak a kereszténység jubileuma alkalmával. Az ünnepi misét *Császka* György kalocsai érsek végezte fényes segédlettel. Az ünnepélyes isteni tiszteleten a magyarországi növendékpapságnak 70 tagu küldöttsége, nagyszámu és előkelő közönség volt jelen.

— **Megdorgált fejedelem.** Münchenből táviratozzák, hogy a bajor vasuti miniszter azt a mozdonyvezetőt és fűtőt, akik néhány hónappal ezelőtt a salzburg-müncheni gyorsvonaton a bolgár fejedelemet a mozdonyon engedték utazni, *szigoruan megfedte és a kapott borraivalók visszajuttatására ítélte őket.* Hír szerint egyúttal a bolgár fejedelemnek is értésére adták cselekedetének helytelen voltát.

— **A hollandi királynő menyasszony.** Németalföld ifju királynőjéről ismét azt hiesztelik, hogy férjhez megy. Ezuttal Kopenhágából táviratozzák a *Frankfurter Zeitung*-nak, hogy *Adolf Frigyes* mecklenburgi herceg eljegyzi *Vilma* hollandi királynőt. *Adolf Frigyes* herceg a mecklenburgi hercegi család mecklenburg-schwerini ágából származik és 1873. október 10-én született. A herceg most a porosz vértessárdi-ezred kapitánya.

— **Eljegyzés.** *Ujhelyi* Mátyás n.-szebeni máv. állomási felvigyázó eljegyezte Aradon, özv. *Engel* Johanna leányát *Fáni*, kisasszonyt.

— **Szlávy József végrendelete.** Igen érdekes végrendelet érkezett a biharmegyei árvaszékhez. Másolata ez annak, melyet a Zsitva-Ujfaluban e hó 8-án elhunyt okányi *Szlávy* József koronaőr utolsó intézkedéseképpen hátrahagyott. Az okirat, melyet még 1897-ben október 22-én Budapesten állítottak ki, a melyet ilendő előttemezések kíséretében, az akkor még 70 esztendő Szlávy aláírt, nevezetes rendelkezéseket tartalmaz; mert körülbelül 3 millió koronát tesz ki az a hagyaték, melyeken birtokban, értékpapirokban és berendezésekben az elhunyt koronaőr örökösei osztoznak. A végrendelet első pontja a Biharmegyei levő *kányi* birtokról szól, melyet mindenestől unokaöcsésének, *Szlávy* Tiaornak testál a megboldogult. Mig azonban ennek anyja, *Takács* Jolán él, a haszonélvezeti jog őt illeti „*felteszem azonban* — mondja a végrendelező — *róla, hogy nem tesz oly bolondot, hogy megegyezzen férjhez menjen.*“ Bács- és Nyitra-megyei birtokát *Nyáry* Kálmán grófnak hagyja. Komornykijának, *Fischer* Jánosnak 20,000 koronát, öcsésének, *Szlávy* Béla honvédeztredesnek 120,000 koronát hágy és jelentékeny összegben emlékezik meg rokonairól is. Pozsony városának szepítési czelokra 20,000 koronát, az Akadémiának 10,000-ét, három középiskolának 2000—2000 koronát hagyományoz. Egy *Vesterley*-féle „*Nerő fjord*“-képet a Nemzeti képtárnak testálja. Érdekes, hogy a bőkezű főur szülővárosáról, Győről még csak említést sem tesz végrendeletében, melynek

végrehajtásával *Pongrácz* Kálmán kir. közjegyzőt bizta meg.

— **Örült a Baross-parkban.** Tegnap délután izgalmas jelenetnek voltak tanui a Baross-parkban járó-kelők. Szétborzolt haju, zavaros tekintetű leány futkosott az utakon, majd a virág-ágyakhoz rohant és dühösen tépdeste a virágokat, közben pedig toroka szakadtából kiáltotta:

— Párisba megyek . . . Párisba viszem a virágokat.

Mikor a rendőr bevitte a városházára, utközben karonfogta a leányt és boldogan kérdezte:

— Hova megyünk, édes férjem?

A városházán kiderült, hogy a leányt *Le-dermacher* Máriának hívják s 23 éves cseléd. Egyelőre most a szegények házában vigyáznak rá.

— **Zászlószentelés Székudvaron.** A székudvari római katolikus földmivelők — mint tudósítónk jelenti — Szent István napján szép ünnepélyt rendeztek. A maguk körében gyűjtést rendeztek egy zászlóra és azt a zászlót szentelték föl e hó 20-án nagyobb ünnepek között. A zászlóanyai tisztségre gróf *Wenckheim* Frigyesné kérték fel, a ki a helyettesítéssel *Rácz* Istvánnét, uradalmi felügyelőt bizta meg. Az ünnepély első része a templomban folyt le, hol *Dienes* Adorján plébános ünnepi beszédet mondott. Azután a templom előtt fölállított sátorba vitték a fölszentelt zászlót, hol a szegbeverések folytak le Délben diszebéd volt, melyen számos fölköszöntőt mondtak. *Dienes* plébános a grófnőre emelte poharát. A délután folyamán különféle multságok voltak, este pedig az ottani olvasóköri táncmultság volt.

— **A szent-istváni munkaszünet megsértése.** Egy *Acsváról* kelt levél panaszolja nekünk, hogy *Milkó* Vilmos és fia *acsu*vai erdővállalkozó cég daczolva a törvény világos rendelkezésével, Szent István király napján egész nap fát hordatott az *acsu*vai állomásra. A levélíró mindenestre figyelemre méltó dolgot mond, mikor fölemlíti, hogy még a gör. keleti román lelkészek — ki jószántából, ki a törvény parancsára — misét tartanak az első magyar király napján, addig más magyar anyanyelvű polgároknak nem szabad oly közömbösen elhanyagolniok hazafias kötelességeket. Ez az eset különben, a mennyiben megtörtént, tényleg hiányos hazafiságra mutat, és mint törvénybe ütköző dolog az ottani hatóságokra tartozik.

— **Villámcsapás a villamos kocsiba.** Nagy zivatar volt ma délután *Budapesten.* Hatalmas menydörgés rázta, zörgette az ablakokat és tajtékzó vizáradat öntötte el az utcákat. Az *Andrássy*-ut nagyobb részén még az aszfalton is lehetetlen volt a közlekedés, a lovak pedig vízben gázoltak a kocsituton. A nagy zivatar közben a villám is lecsapott, még pedig egy villamos kocsiba, s az eset könnyen végzetessé válhatik, ha a kocsi üres nem lett volna. A budai *Hüvösvölgyben* vesztegelt az üres villamos kocsi, a mely hatalmasan megrendült a villámcsapástól, de egyéb baj nem is történt. A villám a lámpavezetékeken át a földbe futott.

— **Anarkistáknak vélt perzsák.** Ostendében tegnap három, olasznak vélt embert fogtak el, kiknél revolvert s tört találtak. A vizsgálat alkalmával kiderült, hogy mindhárom perzsák. Párisban elvesztették pénzüket, s Ostendébe mentek, hogy az ott üdülő sahtól a visszautazásra segélyt kaphassanak. A saht ellátta őket pénzzel, s így most visszautazhatnak Perzsiába.

— **A braganzai herceg afférje.** Nagyvárad katonai köreiből olyan szenzációs afférről suttognak, amelyről már állítólag magának ő felségének is tudomása van. A nagyvárad katonák *Belényes* környékén tartják hadosztály gyakorlataikat; ezeken a 37. sz. gyalogezred

együtt manőverez a 7. sz. Vilmos-huszárok regimentjével. A minap Magyar-Csékén táborozott a katonaság. A tisztikar a gyakorlatok végzetével a nagyvendéglőben gyűlt egybe vacsorára, ott ült az asztalnál *Aulich* ezredes, a nagyvárad 37. gyalogezred s az ottani helyőrség parancsnoka is. Estebéd után vidám poharazás folyt, miközben *Ferencz József* braganzai herceg, a Vilmos-huszárok hadnagya, lépett a vendéglőbe, sapkával a fején és kard nélkül. Körülnézett az ivóban, hol a huszártiszteket kereste s már távozni készült, mikor *Aulich* ezredes hangosan megszólította:

— *Királyi fenség, ön tiszt s így jól tudhatja, hogy ha oldalfegyver nélkül jelenik meg felebbvalója előtt, a sapkát nem szabad a fején tartania.*

A herceg elsápadt s visszafordulva az ajtóból, *Aulich* ezredes elé állott s feszesen tisztelgett:

— *Tudomásul veszem, ezredes ur!*

Azzal sarkon fordult s eltávozott. Pár percz mulva két huszártiszt provokálta *Aulich* ezredest, aki egyszerűen megtagadta az elégtételadást azzal a megokolással, hogy mint fölebbvalója szolgálati dologban figyelmeztette a herceget. *Aulich* ezredes az esetről rögtön jelentést küldött a 7-ik hadtest parancsnokságának s mint rebesgetik, a herceg egyenesen ő felségének tett jelentést *Ischlbe.* A nagyváradiak most kíváncsian várják ő felsége, a legfőbb hadur és köztudomás szerint szigoru katona döntését az érdekes ügyben. Ez a döntés azonban előreláthatólag *Aulich* ezredes javára fog kiütni.

— **Kevés a levélbélyeg.** A nagyvárad m. kir. posta- és távirdaigazgatóság az alábbi figyelmeztetést teszi közzé: Az osztrák postaigazgatás már ismételen felszólalt a Magyarországból Ausztriába elégtelenül bérmentesítve feladott levelezőlapok nagy száma miatt. Ujában eszközölt levélkézbesítő hivatalhoz hat hét lefolyása alatt 85.260 elégtelenül bérmentesített levelezőlap érkezett Magyarországból. Ezen hibás bérmentesítés azon körülménynek tulajdonítható, hogy a közönség a folyó év január hó 1-vel életbe lépett tarifális változásokat még most sem veszi figyelembe s Ausztriába szóló levelezőlapjait még most is 5 fillér helyett 4 fillérral bérmentesíti. A közönség tájékoztatására ez alkalomból ismételen közöljük, hogy a külföldre szóló egyszerű levéldija 25 fillér, a levelezőlap dija 10 fillér; Ausztria, — Bosznia-Hercegovina, — Németország, — Szerbia — és Montenegróval való forgalomban pedig a levél dija 10 fillér, a levelezőlap dija 5 fillér.

— **Kölnvontat Mária-Radnára.** A kisasszony-napi *mária-radnai* bucsura a vasut is megteszi az előkészületeit. A bucsu alkalmából *Mária-Radnára* ez idén is, úgy mint tavaly és azelőtt, lukszus-vontat viszi a zarándokokat *Szeged*ről egész a szent helyig. Ez a vontat *Szeged-Rókus* állomásról szeptember 6-án reggel 8 órakor indul. A menetdíj is annyi, mint azelőtt volt.

— **Mikor a baptistának háza ég.** Különös jelenet játszódott le tegnap *Kurticson.* *Darnilla* Nikoláj háza és melléképületei égtek s a tűz átcsapott a szomszéd házra s özv. *Banhofné* közelben álló épületére is. Az utóbbi háromszor kezdett égni, de mindháromszor eloltották a tetőn felcsapó lángokat, mig a szomszédos ház le is égett *Darnilla* házával együtt, melyben két vagonra való biztosítatlan buza is elpusztult. Nem nőtt volna ekkorára a veszedelem, ha a tűz kiütésekor azonnal oltáshoz látnak az égő háznál megjelent emberek. De bizony igen sokan *összetett kezekkel nézték a dolgot,* mert *Darnilla* Nikoláj baptista. Ennek fejében igaz, hogy a községbeli valamennyi baptista, férfi és asszony megjelent és buzgón

látott az oltáshoz, de a többiek egy veder vizel se segítettek volna. Végre is karhatalommal kellett a népet az oltásra kényszeríteni, de akkor már késő volt.

— **Dankó legújabb nótája.** *Dankó* Pista most Nagyváradon játszik nagy pártolás mellett. Egy új gyönyörű nótájával ragadta el a napokban a közönséget. Göre Gábor bíró új nótája ez. Remek kis nóta ez is, minden ízben eredeti, tőzsgyökeres magyar, s méltán sorakozik a szépséges dalokhoz, melyeknek *Dankó* muzsikája adott örök életet. Az új nóta *Gárdonyi* Géza pompás szövegére készült, s nagy népszerűsége tarthat számot. A legújabb *Dankó* nóta szövegét itt közöljük:

Esik a hó, nincsen verág;
Temető az egész velég.
En is a föld alatt vagyok,
Az pinczében buslakodok
En is az föld alatt vagyok.

Mikor még én legény voltam,
Hármonyikás csizmát hordtam
Két tulipánt a szürömön,
Fodor Ilka a szívömön.
Két tulipánt a szürömön.

Ha bemegyek a csárdába,
Hej kocsmáros! ami drága!
Csókot adok a Martsának,
Öt forintot a Kátsának,
Csókot adok a Martsának.

Vén asszony már az én Ilkám;
Bocskorrá lett az én csizmám;
Vályogvető lett az Kátsa:
Ilyen az világ folyása.
Vályogvető lett az Kátsa.

— **Mit olvasnak a Yilkiz-kioszkban?** A szultán palotájában, a Yildiz-kioszkban a számos hivatalos rajza dolgozik a tisztviselőknek, kik az összes keleti és európai nyelveket beszélnek és írják. E hivatalnokoknak az a kötelességük, hogy átböngészessék az összes politikai és képes lapokat és azokból a szultánt érdeklő dolgokat lefordítsák. A politikai cikkeknek kívül regény- és elbeszélések fordításával is foglalkozik a hivatal. Eddig ebből a hivatalból 5500 elbeszélés vándorolt a királyi könyvtárba. A szultán különösen a rémregényeket kedveli, meg azokat az elbeszéléseket, melyek a rabló és detektiv-világból merítik tárgyukat.

— **A vőlegény merénylete.** A Budapesten tegnap történt dráma áldozata *Steiner* Regina élet-halál között fekszik a Rókus kórházban, s kihallgatni sem lehet, mert beszédközben megered száján a vér. *Heller* Hugó a merénylő az ügyészség fogházába került ma a főkapitányság börtönéből. A fiatal ember, mint utólag értesülünk, nem az ujlaki téglagyárban volt alkalmazva, hanem a *Roheim* Sándor fakeskedő czégnél. Ez ügyben a vizsgálatot *Tóth* János rendőrfogalmazó vezeti.

— **A ragályos betegségben levők látogatása.** A székesfőváros hatósága kidolgoztatta azokat az elővigyázati rendszabályokat, amelyek az elvonatkozóknak, hogy miket kell szem előtt tartani a kórházakban fekvő s ragályos betegségben szenvedő emberek látogatásánál s az ezekben a betegségekben elhaltak temetésénél. A hatóság ezt a szabályzatot, jóváhagyás végett, fölterjesztette a belügyminiszterhez.

A ma érkezett leiratában kijelenti a belügyminiszter, hogy a fertőző betegségek korlátozása szempontjából méltányolja a hatóságok azt a törekvésüket, hogy elővigyázati rendszabályokat alkotott. De kifogásolja a skarlátos vagy diftériás betegek látogatására vonatkozó zaklató eljárást. A szabályzat ugyanis elrendeli, hogy a skarlátos, vagy diftériás kórházi beteget látogatónak, egy szolga kíséretében át kell mennie a kórház fertőtlenítő fürdőhelyiségébe s ott megfürödni. Mialatt a látogató fürdik, a ruháit dezinficiálják. Ez a rendelkezés a kórházakra és a látogatókra egyaránt terhes és költséges, a betegségnek az elhárítására pedig nem vezetne. A központi fertőtlenítő intézet tevékenysége különben is erősen le volt kötve s a látogatóknak oda vitele gyakran igen nagy nehézségekbe ütköznék.

Fölhívja tehát a miniszter a tanácsot, hogy a szabályzatot akként módosítsa, hogy az elővigyázati intézkedéseket magukban az illető kórházakban fogadják meg.

— **Harcz a tizfilléresért.** A karlsbadi pinczerek — mint nekünk írják — a keresetüket megrövidítő tizfilléres alakulmon kívül akarják helyezni. Szövetkezetté alakultak. A városban levő összes tizfilléreseket összeszedték, s olmozott zsákocskákban továbbították. A titok nyilvánosságra került, s az adóhivatalnok újabb tiz filléreseket hozott forgalomba. A szövetkezet, látván működésük hiábavalóságát, feloszlott, s a tisztelt karlsbadi pinczereknek be kellett nyugodniok, hogy a tizfillérest továbbra is elfogadják borralvalóul.

— **Bor- és szőlő killátás Gyorokon.** A magyar vendéglősök Aradon, folyó évi szeptember hó 12-én és a következő napokon Országos Kongresszust tartanak. Ez alkalommal az aradi gazdasági egyesület felkívánja használni, hogy a szőlősgazdákat a nagy fogyasztóval, a vendéglőssel és korcsmárossal közvetlen összeköttetésbe hozza és szőlőtermékeket bemutassa. E tárgyban az egyesület szőlészeti és borászati szakosztálya a szőlősgazdákat értekezletre hívta össze, mely elhatározta, hogy szeptember hó 13-án Gyorokon borkóstolót és szőlészeti kiállítást rendez. A borkóstolót és kiállítást az egyesület elnöksége szeptember hó 13-án délutáni 3 órakor nyitja meg. Legyen szabad reménylenünk, hogy méltó várakozásunkban nem csalódnunk. Bemutathatók a saját termésű borok, bortermékek, továbbá csemege szőlő és gyümölcsök. Ugy a borkóstolón, mint a szőlészeti kiállításon minden szőlős gazda részt vehet, tekintet nélkül arra, hogy az illető tagja-e vagy nem a gazdasági egyesületnek.

— **Egy takarékpénztár bűnügye.** Többször említést tettünk már arról a nagyszabásúnak ígérkező bűnügyről, mely a Csongrádon alakulni készült, *Tiszavidéki Takarékpénztár* születése körül, a születésnél babáskodók turpissága folytán keletkezett. A monstruózus bűnügy ma még csak a vizsgálat stádiumában van, de *Hubacsek* Pál szegedi vizsgálóbíró a legnagyobb munkát immár befejezte, mert kihallgatta a helyszínén a tanuk óriási seregét. Ezelőtt mintegy három héttel utazott *Hubacsek* vizsgálóbíró Csongrádra, hogy a tanukihallgatást megejtse. Ez idő alatt kihallgatott *nyolczszázötven* tanut. Most aztán mikor ezt a rengeteg munkát befejezte, az iratokat a vizsgálóbíró átteszi az ügyészséghez, ahonnan a törvényszék elé kerül majd a monstre bűnügy.

— **Kerékpáros a lövéses előtt.** Idegrázó eset történt ma *Bécsben* a schönbrunnai utczai lovasúti sínek között. *Abbl* Alajos pénztáros kerékpáron elébe vágott a Schönbrunnból jövő lövonati kocsinak. Alig hogy a lovak elé jutott, kerékpárjáról leesett a kocsis első kerekére. Az utasok és járókelők azt hitték, rögtön ott hal meg. A mentő készülék azonban felvágta és azon fekvődt, míg az 1713-as rendőr látván a veszedelmet, odarohant s a mentő készüléket felrántotta. Azon pillanatban tudta a kocsis a kocsit megállítani s *Abbl* a készülékből kiszabadíthaták. Ruhája csupa rongy lett, teste több helyen megebevezve, de élete mentve volt. Ezt a rendőr elszántságának, s bátorságának köszönhetette. Az odatódult nép a rendőrt zajosan megéljenezte.

— **Kié az ezresbankó?** *Bécsben* történt a következő különös eset, mely az ottani jogász-körökben is élénk érdeklődést keltett. *Agassy* Gáspár, az angol nyelv tanára, egy ócska könyvecskét áruló kereskedőnél régi grammatikát vásárolt és midőn nyolcz hónappal azután lapozgatott benne, nagy megdöbbenésére egy *ezresbankót* talált lapjai között. A lelkiismeretes professzor nyomban jelentést tett az esetről a rendőrségnél és az ezres bankót kamatozás végett egy ottani pénzügyintézetnél helyezte el. Most már fölmerült az az érdekes kérdés, hogy törvényesen ki formálhat jogot az ezreshez. Az-e, aki a könyvet az antikváriusnak eladta, maga a kereskedő-e, avagy a becsületes meg-

találó. Egy bécsi jogász a N. W. T.-ban a kérdést úgy oldja meg, hogy sem a könyvkereskedőnek, sem a tanárnak nincs joga a pénzhez, mert csak négy év után évül el a tulajdonos joga. Ha az ideig nem jelentkezik a jogos tulajdonos, akkor kapja meg csak a becsületes megtaláló a pénzt.

— **Villamám ölte meg.** Partenkirchenben tegnap este *Doelgaszt* János villamteleptulajdonost az áram agyonütötte. Szerencsétlenségét vigyázatlanságnak köszönheti.

— **Harmincz év után elfogott sikkasztó katonatiszt.** Troppauban *Drosda* Tamás katonatisztet elfogták, amennyiben *Uwira* nyugalmazott százados felismerte benne a régi 68-as cs. és kir. gyalogezred hadnagyát, ki 1869-ben 15,000 forintot sikkasztott az állampénztárból, s Amerikába szökött, *Geschande* Ferencz graufenbergi pékmesternek tudomására jött az eset, a rendőrségnek felmutatta *Drosdának* egy akkori fényképét, melynek birtokába úgy juthatott, hogy a pék is ugyanazon ezredben szolgált. A fénykép azonban 31 év után nem hasonlított a letartóztatottra. Megis midőn *Drosdának* azt megmutatták, könyvek közt bevalotta az akkori sikkasztóval való személyazonosságát. Ezek után átadták a katonai bíróságnak.

— **A gavallér és szakácsa.** H legutolsó párisi korszak alkalmával mulatságos jelenet játszódott le a nyilvánosság előtt. Heves zápor szakadt le hirtelen s a gazdagon díszített fogatok és a díszesen öltözött urak és hölgyek sietve menekültek a Bois de Boulogne egyik elegáns kerti helyiségébe. Az előkelő társaság egyik szereplő gavallérja, aki szép rózsákkal díszített fogattal vett részt a korszakban, az első között menekült a vendéglő sátra alá. Egyszer csak az ellenkező irányból díszes *Viktoria-Chaise* jelenik meg, amely pazarul volt ékesítve a legritkább narancssárga és piros orkideákkal. A gyeplő széles fehér szalagokból állott, amelyekben himzett orkideák voltak láthatók, ugyanolyan színűek, mint az élők. Aki ezt a fogatot hajtott, azon meglátszott, hogy nem igen tartozik a jó társasághoz, mellette Páris egyik legcsinosabb demimondaineje ült orkideának öltözötten. Kalapja egyetlen bizarr virágot mutatott s már maga is nagy pénzbe került. A két fogat a nagy tolongásban egymás mellé kerülve kis ideig nem mehetett tovább. Hirtelen hangos szavakban tört ki az előkelő ur. Az orkideás fogat emberét szidta, akinek természetétől is piros arca még mélyebb pirosra vált. A gavallér utóbb már nem birt magával, föl pattant az üléséből és messzi hallhatóan kiáltott át arra az emberre:

— Hallja, Jean! Sok mindent elviseltem már magától, mindig tudtam, hogy maga nagy gazember. Hanem most már torkig vagyok. Ez a szemtelenség már tulmegy minden határon. Tudja meg, hogy el van csapva, konyhámnak az ajtaja máttól kezdve el van zárva maga előtt!

A bájos g:izett meghökölve meredt a gavallérjára, aki időközben visszanyerte a lélekjelenlétét. Csak úgy foghegyről vágott vissza:

— Jól van uram. A többi az ügyvédem dolga. Ő majd intézkedni fog holnap, hogy hátralékos fizetésemet, az ötvenezer frankot megkapjam.

Aztán oda fordult a barátnőjéhez:

— Sajnálom asszonyom, hogy félrevezetem. Be kell vallanom, hogy én csak a szakácsa voltam annak az urnak. A nevem Jean B . . . Ön bizonyára nélkülem óhajt visszatérni a városba, rendelkezésére bocsátom ezt a fogatot.

A hölgy azonban éppenséggel nem neheztelt meg, sőt egy pillantással visszatartotta Jean urat.

— Semmi esetre se menjen el — mondotta fennhangon. — Ön tehát az a hires Jean, aki-

ről egész Páris beszél. Boldognak érzem magamat, hogy önnel láthatnak,

Elragadtatva vette újra a kezébe Jean a gyeplőt és elegánsan kiegyenesedve, büszkén elhajtattott. Egyébként az elcsapatásból sem lett semmi. A híres gavallér is kibékült a szakácsával, mert hát mégis csak neki köszönheti, hogy az ő konyhája a legjobb Párisban.

— **A gyomor a háboruban.** Volseley, egyik legöregebb és legtapasztaltabb angol vezér érdekes dolgokat mondott nemrég a katonai bátorságról. Egészen más ez, mint az a bátorság, a mely a mindennapi életben van meg. A koresma hősenek, a ki a legvéresebb verekezésben is megállja a helyét és a legrettegettebb párbajhősnek is inába száll a bátorsága, a mikor a harczterén a golyók füttyülni kezdenek. A katonát azonban, amikor a csatamazon harczol, nem lehet megcsalni. Osztonszerűleg érzi, hogy annak a tisztnek a bátorsága, aki vezet, valódi vagy pedig mesterkélt-e. Csak az igazi bátorság hat ott át a katonákra és tudja őt magával ragadni. De a katonai bátorság, mondja Volseley tábornok, nagy részben a gyomor állapotától is függ. A bátorság minden mozzanata, harci lelkesedés, hazaszeretet, dicsvágy és önfegyelem kárbavész, ha a katona künn a táborban hosszabb ideig rosszul táplálkozik. Kadix ostrománál az angolok több rohamot intéztek az erőd ellen, valamennyi esütőtörököt mondott. Ekkor a vezénylő tábornok elkeseredésében azt kiáltotta oda a csapatainak:

— Szégyeljétek magatokat! Ti marhasülttel táplált angolok vagytok és visszavernek benneteket éhenkórász spanyolok, akik csak narancsot esznek!

Ez hatott. A következő rohamnál az angolok a várat bevették.

— **Agyonvert biciklista** Kegyetlen gyilkosságnak esett áldozatul egy *Stöger József* nevű kereskedősegéd, aki egy másik társával, *Skuts Vilmos*sal e hó 19-én Bácskából Eszékre akart kirándulni biciklivel. A két fiatal ember vasárnap reggel indult el Bácskáról. Vajszkán átkeltek a Dunán s azután Batvo felé vették útjukat. Hogy hamarabb érjenek céljukhoz, letertek az országutról s a birka legelőn keresztül akartak a községbe jutni. Utközben több juhász kutya támadta meg a két fiatal embert s minthogy másképen nem tudtak szabadulni tőlük. *Stöger* revolverével közibök lött s az egyik kutyát agyonlőtte, mire a juhászok lármát csaptak. Ezt meghalották a távolabb lévő juhászok is, akik utját állották a két fiatal embernek, akiket botokkal annyira összeverték, hogy *Stöger nyomban meghalt*, *Skutsot* pedig eszméletlen állapotban szállították be a községbe, hol jelenleg a halállal vívódik. A juhászok a gyilkosság elkövetése után az áldozatok zsebeit kikutatták és a náluk talált 68 koronát elvették, az áldozatokat pedig ott hagyták a mezőn, kiket arra menő munkások találtak meg. A csendőrség elfogta a gyilkosokat s a vizsgálóbíró megérkezéig őrizet alatt tartják őket.

— **Csaló mérnök.** Gyertyámosról írják a *Felső Torontál*-nak: Valami *Deutsch Arthur* nevű egyén csapja be egymásután a községeket azzal, hogy mérnöknek adván ki magát, határfelméréseket vállal a községtől és a munkálatokra jókora előlegeket vesz fel, azután szépen tovább áll s a munkálatokat nem teljesíti. Így Gyertyámos községtől 800 koronát, Szent-Hubert, Károlyliget és Soltorn községektől 1200 koronát vett föl, összesen tehát 2000 koronával károsította meg a községeket. Ez a *Deutsch Arthur*, a ki névjegyére azt írja, hogy „okl. mérnök és r. katolikus“, sohasem járt technikán, nincs is diplomája, hanem miután a katonaságtól elcsapták, ahol valami műszaki csapatnál volt mint tiszt alkalmazva, földméréssel foglalkozik s csapja be egymásután a községeket. Most állítólag Budapesten van, a hol a könnyen szerzett ezreseknek nyakára hág.

— **Halálugrás a toronyból.** Ma délben Gitschinben egy uri ember a templom tornyát

megakartá mászni. Kalapját, botját lenn hagyta és az ablakon át a villámhárítón felfelé törekedett. Fent német szónoklatot tartott. Ennek befejezte után a 40 méternyi magasságból leugrott. Halott maradt. A nála talált iratok szerint az illetőt *Rudisch János*nak hívták.

— **Az osztálysorsjáték** mai huzásán harminshezer koronát nyert az 5.641 sz., tízezret a 8.477 és az 5.174 sz., ötezret a 25.230 sz. kétezret a 36.042, 7.524, 26.145 és 8.080 sz. sorsjegy.

— **Tompa Mihály kiadatlan levele.** A tornallyai könyvtárban levő Tompa-relikviák közül közléteszi most Nagy Pál esperes a Virágregek költőjének egy kiadatlan levelét, mely sok jellemző adatot tartalmaz. A Pákh Alberthez írt levél így szól:

Hanva. febr. 21. 1854.

Kedves barátom! Ezeremester vagy! még Magyarországon sohasem történt meg, hogy a mit az A-n kezdtek, az F-ig vihették volna. Azonban ha már így van: nem bánom, állíts be engem is a Pantheonba! Életirási adataimért ugyan kár volt 6 krt fizetned, mert azt magadtól is megépíthetted volna. Nincs az én életemben barátom semmi nevezetes; falusi ember vagyok, nem pesti; szántok, vetek s másnak hagyom a viczkádozást. Csudáld az én genialitásomat: azt sem tudom bizonyosan, mikor születtem? hanem körülbelül akkor, amint megírva leled. A szépirodalmi ömlengéseket pedig bátran elhagyhatod! elmult esőnek nem kell köpenyeg! Egyébiránt a lap kimul-tát igen sajnálom. A hölgyfutár megél. Hanem még a lapnál is jobban sajnálom azt, hogy még mindig szinylődő állapotban vagy s lelki állapotod nem olyan, minőnek lennie kellene. Különbösen édes barátom! mindnyájan így vagyunk! rendelkezik velünk a sors, de megnyugtát az áldott predestináció. Vasárnapi Újság? nem hallottam még híret. Jókai főmunkatárs, vagy pláne szerkesztő? hát a Délibáb hová lesz? Mindenesetre közéték állok: a hajdani 10-ek akármelyikétől szégyen volna a hütlenség. Legalább én — együgyű falusi ember — így képzelem; meglehet Pesten más pennával irnak, mint Dálnoki professor hajdan énekelte. Igazad van; én jobban szeretek Hanván, mint Pesten élni; ha kettenhárman nem volnátok ott, lábball sem fordulnék arra soha. Itt nincs fővárosi őrzöngés, de van csend és béke. Aldridge-ek. Pepiták és Hauer nincsenek, de nem is kellene. Köszönöm kérdéseted nóm és gyermekem felől. Megvagyunk csendesesen! azt igen szeretném, ha víva voce tárhatnád ki előttem, nem annyira szépirodalmi, mint baráti kebledet, te kebledus Kaján Ábel! de isten tudja, mikor lesz az! Én nagy ember vagyok! confinirozva, vagy ha jobban tetszik, internálva vagyok Kasán létem óta, hol sokat költöttem és nyomorogtam néhány hónapig! ezt is beletéheted biografiámba. De tán nem halunk meg addig, míg ismét megláthatjuk egymást. Derék lenne, ha egyszer Hanván beállítanál. Vagy nem jársz már te Igó felé? . . . Meglehet, hogy nem! Isten áldjon meg! Szerető barátod Miska.

U. i. A másik lapon vannak az adatok. Nem tudok én mit írni barátom; ebből is vesd ki a mi nem oda való s tedd bele, amit jónak látsz. Mikor — tudod először Pestre mentem, egyszer a Rókusba jutottam; ott irtam „Telennyáron“ című népdalmat, mely a szinpadon is divatos volt valaha, azóta pedig sok más dalmal együtt — a nép énekl. Ilyen vadregényes dolgokat irhatnék többet is; de minek? Hanem mégis elfeledtem; eperjesi életemet, veled találkozásunkat, Petőfivel és Kerényivel való versenyemet az „erdei lak“ felett.

— **Utonállás.** *Reiner Károly* 78 éves magánzót tegnap este Budapesten a Kapuczinus utcában megtámadta három fiatalember, azután egyfedelű aranyóráját lánczostól együtt kirántotta zsebéből, azután megfutamodott. A rendőrség a vakmerő suhanczokat keresi.

— **Életmentő tanár.** Izgalmas jelenet folyt le pár nappal ezelőtt Mindszent községben a Tisza folyón. A vízben furdott *Kornis Gyula* mérnök és furdás közben oly súlyos baleset érte, hogy az esetben, ha idejekorán ki nem mentik, belepusztul a folyóba. Uszás közben hirtelen a hátára fordult a vízben a mérnök s

eközben a jobb karja kificzamodott. Nem is tudott többé uszni és gyorsan merült el a szabad folyóban. A mérnök többször segítség után kiáltott, mire az ott időző *Kruspér István* tanár belevetette magát a vízbe s a partra vonta a fuladozó embert. A mérnököt lakására szállították s most gondos orvosi ápolás alatt van.

— **Égő tenger.** New-York közelében, a nobokeni tüzvész helyétől nem messze, a minap kigyuladt a Standard Oil Trust peroleemgyára, s ez a tüzvész a hobokeninél majdnem borzalmasabb és kiterjedtebb volt, bár nem esett ynyi ember áldozatul, mint a hobokeni kikitőben. A Tridewater Oil Co. név alatt ismeretes olajgyár éppen szemközt van New-York városával. A gyár egyik petroleumtartóját meggyújtotta a villám s azóta az óriás narminzezer gallon tartalmu petroleumtartók egymás után robbantak föl. Ez az óriási tűz különösen éjjel borzalmasan nagyszerű volt: széles, különös alakú füstoszlop, melynek alapja sötétvörös színű tömeg, amelyből, ahányszor csak újabb robbanás történik, sok száz méter sárga és vörös szini lángoszlop csapott ki. A tenger éjjel messze területen égni látszik, mert az égő petroleum egy része a tengerbe ömlik. A gyár munkásai azt állítják, hogy a villám egyszerre két petroleumtartóba csapott, s néhány perczel később az égő petroleum előmlött az egész telepen. A tüzoltóság tehetetlen volt a pusztító elemmel szemben. Mihelyt egy újabb tartó fölmelegedett, a tartó fölrobbant, s újabb sok ezer gallon petroleum ömlött szét. A föld át volt itatva petroleumtól, s úgy látszott, mintha a föld égne. Vizzel nem lehetett segíteni, hát úgy próbálkoztak, hogy árkokat ástak ki, de ez az intézkedés is eredménytelen volt. Néhány órával a villámcsapás után az egész teleg lángtengerhez hasonlított, amelyből a láng több száz lápmnyi magasra csapott föl. Három nap alatt összesen tizenkilenc petroleumtartó robbant föl, s az egyiknek nehéz vas fedőjét a robbanás ereje száz lépésnyire dobta, s a nehéz vas több teherkocsit tört össze. A petroliumfinomító értékes gépei is elpusztultak. Harmadnapon szél keletkezett, s attól lehetett tartani, hogy a lángok meggyújtják a közeli Bayorn város házeit. A lakosság egész éjjel talpon volt, s egyik része a szabadban táborozott, míg a többiek a közelebb fekvő házak butorait hordták ki.

— **Egy nagy alkalmi küldemény** a legkülönbélebb jobb minőségű bőrárúkból érkezett tegnap *Porter Vilmos* koronás áruházába Aradon, a Központi szálloda épületében. Dohánytárczák, szivartárczák, női és férfi pénztárczák, névjegyárczák ropant választékban kaphatók. Akinek szüksége van, ajánlható, hogy a jó alkalmat használja ki.

— **Beleugrott a Dunába.** Ma délelőtt 10 órakor a budai lánczhilfőnél föltűnt a járóelőknek egy különös magaviseletű ember, a ki háromszor-négyszer fel-alá járt a hid mellett. Rendőrért mentek, mert nyilvánvalónak látszott, hogy az ismeretlen önkivületi állapotban van. Mire a rendőrral megérkeztek, az idegen eltűnt és a karfán keresztül belevetette magát a Dunába. A közelben levők kimentették és a mentők ápolás végett a kórházba szállították. A magánál hordott iratokból megállapították, hogy a szerencsétlen ember neve: *Frank Manó* 19 éves nőlen magánhivatalnok.

— **Világító rák.** Az indiai Océánban meglehetős mélységben az ugynevezett ollólan ráknak egy példányát találták, a melyet a kalkuttai akváriumba küldtek megfigyelésre. Törzsének átmetszete hatvankét centiméter, kinyújtott lábival csaknem egy méter. Rendkívül erős ollói vannak és borzalmasan falánk. Két óra alatt ötven darab tengeri állatot falt fel, a mely abban a medenczében volt, ahol elhelyezték. Este a belőle kiáradó fehér foszforoszkáló fény az egész medenczét bevilágította.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

SPORT.

+ **A Hungária kerékpár-klub** ezton értesíti tagjait, hogy holnap, *csütörtökön* este 9 órakor ülést tart a *Pözl-féle* kávéház helyiségében.

Egy káplán a magyar Hymnusz ellen.

— A templomból kitiltott Hymnusz. —

Arad, augusztus 22.

Egy káplán megint vétett a magyar álam, a hazafiság ellen és csodálkozva kérde az ember, hogy a felsőbb egyházi hatalom miképen türi meg az ilyen hazafiatlan hecckáplánokat megtorlás nélkül, miért nem mutat példát a fenyítéssel, vagy legalább leintéssel, hogy hasonló hazafiatlan utkapástól a hazafias magyar egyház hasonló méltatlan szolgálai a jövőben tartózkodnának.

Nem a Strossmayer püspök ádáz magyargyűlölő papjai közül való az a pap, a ki most kitiltotta egymásután két ízben is a Hymnuszt a templomból. Nemcsak a Kölcsey Hymnuszt, hanem a Király-himnuszt is. Sajnálattal írjuk le, hogy magyar katolikus pap az a fanatikus merénylő, a ki a magyar nemzet áhitatos nemzeti dalát, amelyet imádság gyanánt énekel a nemzet — száműzte az Isten házából. S még csodálatosabb, hogy ezzel a magyar pappal szemben — egy német származásu ember és egy román ur vették a Hymnuszt védelmükbe.

A fölháborító eset Karánsebesen történt. Onnét írják a következőket:

A karánsebesi férfi dal- és zene-egylet augusztus 18-ára, uralkodó királyunk születésnapjára egy zenés misére készült, amelyet Kölcsey: „Isten áldd meg a magyart“ hymnuszával akart befejezni. A templomban nagy közönség volt jelen. A közönség legnagyobb meglepetésére a Hymnus kezdete előtt feljött a karratra *Marczi* káplán és tiltakozva kijelentette, hogy semmi esetre *sem engedni meg a Hymnusz eléneklését.* Az tehát elmaradt, mert a dalegylet nem akart a skandalumnak helyet engedni. Ekkor a férfi dal- és zene-egylet elnöke, Müller F. Jakab gyógyszerész elhatározta, hogy hár *német* születésű ember, augusztus 20-án Szent István napján elénekelte a misét a Hymnusszal együtt. De a káplán ur ezt is eltiltotta. Most arra kérték a Hymnuszgyűlölő káplánt, hogy legalább a *Király-Hymnuszt* engedje meg énekelni, melynek szent szavai ezek: „Isten tartsd meg országunk királyát.“ A káplán tajtékozó dühvel protestált ez ellen is. Azzal indokolta hazafiatlanságát, hogy a *politika* nem az ő templomába való.

Ekkor erélyesen fellépett a karánsebesi polgármester, *Burdia* Szilárd, ki *román ember* létére megparancsolta, hogy a városi tanács *egy tagja se jelenjen meg a misén,* mivel a Hymnuszt a káplán kitiltotta. A megtorlásnak ezt a hazafias utját választotta az intelligencia többi része is, úgy, hogy csak egynéhány ember volt látható a templomban. A zenésmise is elmaradt, mivel az itteni fiatalság nem akart énekelni, ha a Hymnuszt előadni nem szabad.

Végre még fölemlíthető, hogy a város mindkét estén igen szépen ki volt világítva. A férfi dal- és zene-egylet zenekara szép muzsikaszóval bejárta az utcákat. Csak egy emeletes ház szomorkodott a sötétségben és zászló nem jelentette ezen a két fontos napon. Ezen ház pedig *Popea* Miklós gör. kel. püspök rezidenciája volt, ki főrendiházi tag és magyar zászlós ur létére elfelejtette e nagy napra már előre az intézkedéseket megtenni. Ezek a karánsebesi magyar viszonyok.

MULATSÁGOK.

Vigalmi naptár:

Augusztus 26. A nagy-buttyini önkéntes tűzoltó-egylet táncestélye (Korona-vendéglő.)

(=) A világosi önkéntes tűzoltók hétfőn kitünően sikerült táncmulatságot rendeztek 20 éves fennállásuk jubileuma alkalmával pénztárjuk javára. Jelen voltak:

Asszonyok: Br. Bohus Lajosné, Török Arpadné, Novák Kornelné, Weis Lajosné, Ligeti Antalné, Csaballa Józsefné, Aknai Andorné, Najmányi Béláné, Nusbaum A-né, Halász Józsefné, Balázs Vilmosné, Frank Vinczéné, Albert Ferenczné stb.

Leányok: Török Nusika, Valerian Stefike, Balázs Ilona, Vlád Mariska, stb.

Felülfizettek: Mádi Adam, Valerian Zsigmond 80—80 fillér, Csaballa József, ifj. Klein Manó, Losz Antai, Ditrich Ferencz, Najmányi Béla, Podoreszku György, Ligeti Antalné, Duska József 1—1 kor. Antoneszku István, Weisz Lajos, özv. Ledermann Lajosné, Majsai István, Schüller Antal, Vlád Mariska 2—2 kor. Albert Fer. 3 kor. Grill József 4 kor., Bohus Lajos báró, Valerian József, Török Arpad 6—6 kor.

TANÜGY.

(—) *Uvodai ünnepély.* Megható és érdekes ünnepség folyt le 22-én délelőtt 9 órakor az Erzsébetvárosi (kapa-utcai) ovodában, hol 135 kis gyermek ártatlan örömben osztoztak a nagyszámú megjelent szülők és tanügybarátok, kiknek sorában ott volt *Csák* Czirjék dr. a minorita rend főnöke is. Dicséret és elismerés illeti a hivatásuk magaslatán álló óvónőket *Kornics* Ilonkát és *Rákóczy* Klárát, kik oly hazafias és vallásos szellemben ápolgatják a gonjakra bízott kisdedeket. Az ünnepség tárgyát imák, szavalatok, társas játékok és énekek képezték, melyeknek szabatos, szívet-lelket gyönyörködtető előadása mindenkit meggyőzött arról, hogy a nevezett óvónők mily derekasán mily ügyesen működnek a közoktatás szolgálatában.

TÖRVENYKEZÉS.

A rienyi Somoskeőy.

— Székhámos parasztleány. —

Nagyvárad, augusztus 22.

Ha Tos József gyerek kora óta nem az urasági gulyát őrizte volna, hanem a fővárosban éli vala fiatalságát: manap bizonyára egy sorban emlegetnék Somoskeőyvel, a világsalók híres királyával a nevével. Tos József az egyszerű tanulatlan kondás legény csodálatosan egyesíti magában azokat a tulajdonságokat, melyek nagystíliú székhámosokká kvalifikálják a köznapi csalót. Ritka furfanggal és ravaszsággal szedte áldozatait ez az ember a hegylakó parasztlakó sorából, akiket érzékenyen megkárosított, de fortélyosságával utat vajt magának az intelligensebb elemhez is, ahol szintén dus aratása termett. A huszonegy éves suhancz, akit ma vont felelősségre számos turpisságáért a nagyváradai törvényszék, valóban zivataros multa tekinthet vissza. Ugyiszólván egy néhány hét alatt 50—60 embert *csapott be,* bámulatos raffineriával. Különös, hogy leginkább fegyverekre és revolverekre utazott. Különböző szédelgéseinek színteréül Belényes vidékét választotta s ez elég hálás területnek bizonyult, mert ott nemcsak az együgyű oláh népet, hanem egyik-másik helyen a papot, meg a dászkaít is sikerült becsapnia. A tárgyalás folyamán vagy harmincz tanut hallgattak ki, kik mind mint károsultak jelentek meg.

Az egyes esetek különben a következők: *Tos* József, a vádlott, huszonegy éves kondás legény, a mult év márczius 21-én elvetődött *Hollódra* s mint efféle vándor legény betért a korcsmába, ahol csendesen iddógálva találta *Szolomie* Lup hollódi gazdát. Csakhamar barátságot kötött vele és együtt iddógáltak egy darabig. Keczcintás közben megtudta a gazdától, hogy odahaza szép vadászfegyvere van s rögtön megfogamizott benne a terv, hogy ezt a fegyvert valamiképp megszerzi. Amit meg is cselekedett oly módon, hogy addig mig *Szolomie* gazda a korcsmában mulatott, elballagott annak lakására és a gazda 15 éves leánya jelenlétében minden teketória nélkül leemelte a szegről a fegyvert s azon ürügy alatt, hogy azt az ispánnak viszi kölcsön, vállára akasztotta és szépen elballagott vele. A mai tárgyalás folyamán azzal védekezett, hogy a fegy-

vert *Szolomie* Lup neki kölcsön adta néhány napra s azért vitte magával.

Röviddel ezután *Szitány* községbe ment, ahol fegyvere lévén, kincstári erdőkerülőnek adta ki magát. Összevissza bolyongott az erdőben s ezenközben találkozott ott *Kodre* Tógyer erdőkerülővel, akinek nagy henczegve mondta el, hogy ő magas hivatalos személyiség, egyenesen a miniszter küldte, hogy a szitányi erdőt megvizsgálja. Nagyobb hiteleség okáért valami írást szedett elő, amelyen nagy hivatalos pecsét volt, megmutatván az olvasni nem tudó kerülőnek, hogy az az ő megbízó levele, amit nem kisebb ur mint a miniszter maga írt. Végre pedig oda jukadt ki a dolog, hogy elkérte a bámuló kerületől vadásztáskáját kölcsön, mig az erdőt megvizsgálja. Az együgyű kerülő valami nagy urnak nézte az idegent, és nagy hajlongások közt készséggel átadta neki tarisznyáját sőt vacsorára is bátorzkodott őt meghívni szerény hajlékába amit a miniszter megbízottja nagy kegyesen el is fogadott. Vacsora után pedig a tarisznyával együtt úgy elpárolgott, mint a benzín.

Mocsár községben már mint kondás számadó szerepelt *Tos* József. *Bondár* Józsefnek adta ki magát s azon ürügy alatt, hogy a szomszéd uradalom részére kondásokat jött felfogadni, *Vlász* Pétert és *Fresze* Flórárt szegődtette 12 frt havi fizetésért. Meg is itták a korcsmában az áldomást s e közben csalta ki *Vlász* Péterrel a revolverét, *Fresze* Flórárt pedig egy forint erejéig csapta be. A felfogadott kondások persze hiába várták az uraság szekereit, hogy átköltöztesse őket a tanyára.

Mezőtelkiben ismét mint miniszteri küldött erdőfelügyelő szerepelt. Itt elszedte a község csőseitől a revolvereket, mert a miniszter új törvényt hozott, mely szerint ezután nem revolver, hanem hosszú csövű fegyver dukál a csőszöknek, akár a fináncznak. Ezt a mesét a község birájával hitette el, kinek szigoruan meghagyta, hogy az elszedett revolvereket kicserélendő a legközelebbi csütörtökön jöjjön el *Belényesbe* a püspök udvarába ott majd megkapja az új legyvereket. A bíró a mondott időre el is ment *Belényesbe,* egyenesen a püspök udvarába hajtatót, de ott persze hírért sem tudták az egész dolognak.

Gurbesden már kincstári erdőfelügyelői minőségében szigoruan ráparancsolt a bíróra, hogy hívassa össze azokat az embereket a községben, kik erdőkihágás miatt zálogosítva vannak, mert utasítása van a tenkei főerdészről, hogy a birságokat behajtsa. A bíró azonnal engedelmeskedett, a kisbíróval összehajkuzott vagy tizenöt embert, kiket *Tos* kisebb-nagyobb összegekre meg is birságolt s a lefizetett pénzekkel kerekét oldot.

Innen egyenesen *Mézesre* rándult át. Itt már annyira vitte vakmerősége, hogy több községi gazdától pénzeket csalt ki azon igérettel, hogy magas befolyása folytán kereszttül viszi a miniszternél, hogy a falu legelőjéből egyenkint egy-egy holdat kapnak ingyen. Össze is ültek vagy tizen, mire egy irni tudó legénynek egy kérvényt diktált *Bánffy* Dezsőhöz czimezve az ingyen legelő irányában. Az érdekes kérvény a vizsgálati iratokhoz van csatolva. A mézesi gazdák persze mai napig is hiába várják a miniszter választát.

Még több kisebb-nagyobb szédelgéseket követett el, mig a folyó év márczius 8-án a tömeges panaszok folytán a csendőrség *Tarkajicván* elfogta és 14-én beszállította a nagyvárad királyi ügyészséghez, ahol azóta vizsgálati fogságban ül.

A mai végtárgyalás folyamán minden egyes esetben bámulatos agyafurttan védekezett s körmöszakadtig tagadott mindent, amivel ugyanevet használt magának, mert a törvényszék *Nagy* Ferencz elnöklete alatt, *Gáthy* Bálint alügyész indítványára egy rendbeli lopás, hét rendbeli család büntetésében, tekintettel rovtott multjára, *három évi fegyházra* ítélte. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, de a vádlott felebezett.

§ *Fuvarlevelek hamisítása.* *Kirtyánszky* Dömét a kir. kuria vasuti fuvarlevelek adatainak meghamisítása miatt két évi és három havi fegyházra ítélte. Az eset, a melynek előzményeire olvasóink egy része még bizonyára emlékszik a következők: *Róth* Jónásnak Buda-

pesten bejegyzet bizományi czége van, a mely azzal foglalkozik, hogy a tévesen kiállított vasuti fuvarleveleket a kevésbé jártas, vagy más okból akadályozott kereskedőktől átveszi és 5 százaléknyi utánjárási díj levonása mellett fölszámoltatja azokat az államvasutak díjviszatérítési osztályánál, a visszatérített díjakat pedig elküldte a megkárosított feleknek. A vasuti alkalmazottak jól ismerték e czéget s az előforduló esetekben mindig hozzá utasították a károsodottakat. Kristyánszky Dóme aztán úgy csinált magának tetemes mellékjövedelmet, hogy hamisított fuvarlevelekkel ment Roth üzletébe s a család három évig tartott, míg a hamisításra rájöttek. Kirtyánszky e visszaélés miatt 2 évig és 3 hónapig kell fegyházban ülnie s büntetésének kiszabásánál enyhítő körülményeknek tudták be, hogy büntetlen előéletű.

§ A legénykedés vége. Tavaly ősszel, egyik vasárnap délután, a mező-telegdi korcsmában Szimucz János egyedül iddoggalt egy asztalnál. Szemben ült vele régi haragosa, Nyegrucz Tógyer, a ki erőnek erejével belé akart kötni. Szimucz, a ki már egy izben törvényt állt és fegyházban is ült emberölés kísérlete miatt, ismerte a természetét, uralkodott magán és csak úgy foghegyről odavetette:

— Nem akarok veled kikezdeni, mert te iszod meg a levét!

Mikor aztán Nyegrucz még tovább is kötekedett vele, felkelt és eltávozott a korcsmából. De nem ment messze. Megállott az erdészház előtt és várt. Nemsokára arra jött Nyegrucz Tógyer. Megszólította:

— Hát mit akarsz velem?
Dulakodás támadt közöttük, miközben Szimucz kést rántott és hasba szurta ellenfelét, a ki a helyszínen rögtön kiszemvedett.

Szimucz tehát Nagyváradon ismét a törvényszék elé került, a mely szándékos emberölés büntette miatt, az enyhítő körülmények figyelembe vételével 3 évi börtönre ítélte, mit a tábla is helybenhagyott. A kir. kuria, amely szüneti tanácsában ma foglalkozott ezzel az ügygyel, Szeremley bíró előadása alapján a börtönbüntetést 4 esztendőre emelte fel.

KÜLÖNFÉLÉK.

□ Bátorítás.

Hérfi: Komolyan ellenkeznék, ha meg akarnám csókolni:

Nő: Lásza, nékem ellen kell állanom, elvi okokból, de . . . nem vagyok nagyon erős.

□ **A tom.** Ez egy elmúlt szokás a hires debreczeni kollégium életéből, amelyet a Debreczeni Hírlap érdekesen elevenít fel tárczájában. A régi időben februárban és júliusban végződtek a vizsgák. A nagy diákok tullestek a hónap második felének elején, míg a kicsik csak a hónap végén szabadultak. Régi szokás volt az a debreczeni szüléknél, hogy elemi iskolába járó gyermekeik vizsgai napján elhalmozták a tanító mindenféle földi javakkal. A vizsganap egész kis népvándorlás volt az illető tanító szobájában. Kosarakban, szalvétákban hozták az ételt és italt és estére csak úgy görnyedeztek a konviktus asztalai a sok jótól, amelyeket a tisztas asztalok csakis ilyen kivételes alkalommal czipelhetek. Volt ott sonka, kolbász, hideg pecsénye, ropogósan sült szárnyas, malacz s a finom debreczeni béles mellett ott volt a fánstúlt kalács, a fonatos, az almás és turós rétes. Persze a debreczeni szülék tudták, hogy a „diák mesterember“ soha sem áll hadilábon a boritallal, gondoskodtak hát róla, hogy a sok jóféle ételre ne vizeg ilyék a diák. Akkoriban még nem volt se filokszer, se szőlőpenész, jégverés is ritkán fordult elő, volt bőven vinkó, meg volt hegyi bor is. Termelte az Érmellék s olcson is jóhoz lehetett jutni. A mennyiben pedig egy nap két vizsga is volt, hát két tanító tartotta egyszerre a „tom“-ot, amelyre be volt invitálva a sok diák. A mulatság kora estenden megkezdődött. Volt is pusztítás, kiki elképzelheti. A debreczeni diáknak nem volt gyomorhaja: bevette az a vasat is. Dal és adoma közt vigan folyt az a tomok, amelyek rendesen eltartottak egy hétig. Ezek voltak az aranyos esték! De bizony kimentek már a divatból. Ma már legfőleg egy pár forintot küldenek a tanító urnak, de bi-

zony az csak vékonyan csorog. Elmúlt a régi jó világ, amikor volt kereset s a debreczeni ember soha se sajnálta a fia tanítójától, se a vereshasu bankót, se a jó ételt.

□ Hála.

— No hallja Lina, ez már mégis sok, még a levélhordóval is csokolózzik!

— O nagysága, de amikor olyan gyönyörű anzixkártyát hozott nekem.

— Es ugyan kitől?

— A vőlegényemtől, nagysága!

NAPIREND.

Augusztus 23. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Benjámín, Fülöp. — Protestáns naptár: Benjámín, Fülöp. — Görög-keleti naptár (augusztus 10): Lörincz vértanú. — A nap kél 4 óra 51 perczkár, nyugszik 6 óra 40 perczkor. — A hold kél 3 óra 9 perczkor, nyugszik 5 óra 28 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 760.1 milliméter, délután 2 órakor 759.2 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor $^{\circ} + 18.6$, délután 2 órakor $^{\circ} + 27.0$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 4. délután 2 órakor DK. 6. — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor félborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, helyenként csapadék, zivatarok.

Szabadságharci emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-díj: Hetköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünneppnapokat kivéve, mindennap $11\frac{1}{2}$ — $12\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Erekiyemúzeum helyisége melletti ülésterem.

Schreyer Harry hangszerkiállítása (Szabadságtér 21.) Nyitva naponta délelőtt 10—12 óráig, délután 3—7 óráig. Bemenet szabad.

Szeptember 12 - 13. Országos pinczergyűlés Aradon.

Jó karban lévő,

használt iskola-könyvek

erős keménykötésben, fél árbán kaphatók.

Bekötés ingyen.

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedésében

Arad, templom-utca.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **A bortermés értékesítése.** A fokozatosan kedvezőtlenebbül alakuló s főleg a múlt évi szüret óta valóban nyomasztóvá vált borértékesítési viszonyok parancsolólag követelik, hogy a szőlős gazdák tömörüljenek és tegyenek valamit bortermésük kedvezőbb értékesítése céljából! Ennek pedig legjobb célja és eszköze, ha lehetőleg saját kezükbe ragadják termésük értékesítését és az értékesítés irányítását s nem engedik hogy érdekeik ellen és azoknak gyakran nyilvánvaló romlására mások szabják meg boraik keletének feltételeit és módját. Ezen elvek vezérelték az aradvármegyei egyesület szőlőszeti és borászati szakosztályát, midőn elhatározta, hogy szőlő-hegyvidékenként pinczeszövetkezetek létesítését kísérli meg, mely célból Hegyaljánk nagyobb községeiben az érdekelt hegyközségeket és szőlőbirtokosokat alapszabályt és szervezetet ismertető értekezletre hívja össze, mely alkalommal egyszer s mindenkorra a viharágyokkal való védekezésnek rég huzódó ügyét véglegesen letárgyalhatják. Az értekezletek következő napokon és a következő sorrendben fognak megtartatni. 1. **Györök:** szeptember hó 1-én délelőtt fél 9 órakor a községházán. 2. **O-Paulis** ugyanazon délután fél 3 órakor a községházán. 3. **Világos:** szeptember hó 2-án délután fél 3 órakor a községházán. Az értekezleteken Kosinsky Viktor szakosztályi elnök a viharágyok ügyéről, Laehne Hugo gazdasági egyesületi titkár a pinczeszövetkezetekről bevezető előadást fog tartani. A további tárgyalásnak ez előadások szolgálnak majd alapjául.

— **Az aradi kereskedelmi és iparkamara** az érdeklődőknek ezennel tudomására hozza, hogy a m. kir. állami lötenyész intézetek katonai lötenyessége és lovai részére szükségelendő egyenruházat, valamint löszerelevények és hámozok, nemkülönben a budapesti cs. és kir. katonai élelmezési raktár számára szükséges 2370. m. m. rozs és 16.900. m. m. zab szállítására vonatkozó hirdetmények a kamara hirdetéstábláján megtekinthetők, s a hivatalos órák alatt az irodában felvilágosítás nyerhető.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 22.

Déltőzsde. Buzakinlát bő, vételkedv korlátolt. Szilárdan meghatározott irányzat mellett 28.000 métermázsza került forgalomba, 5 fillérig magasabb áron. Egyéb gabonanemű változatlan. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.74— 7.75
Buza 1901. áprilásra	8.10— 8.11
Rozs októberre	7.10— 7.11
Rozs 1901. áprilásra	—
Zab októberre	5.38— 5.39
Tengeri augusztusra	6.20—
Tengeri szeptemberre	6.09— 6.11
Tengeri 1901. májusra	4.90— 4.91
Repce augusztusra	14.45—

Zárul 4 órakor:

Buza októberre	7.75— 7.76
Buza 1901. áprilásra	8.10— 8.11
Rozs októberre	7.10— 7.11
Rozs 1901. áprilásra	—
Zab októberre	5.20— 5.22
Tengeri augusztusra	6.30— 6.39
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1901. májusra	4.91— 4.92
Repce augusztusra	14.40—14.50

Zárul 4 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	658.50
Magyar hitelrészvény	680.—
Leszámitolóbank részvény	451.50
Rima-Murányi vasmű részvény	510.—
Oztrák-magyar államvasuti részvény	647.50
Közuti vasut	596.—
Városi villamos vasut részvény	289.—

S z e s z ü z l e t .

— Augusztus 22. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter $\frac{0}{\text{o}}$, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslák 11 korona métermázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 22. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Öreg közep páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 96 — 97 fillérig. Fialat közep páronként 251—320 kilogramm sulyban 95 — 96 fillérig. Fialat könnyü páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 96 — 98 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Közep páronként 240—280 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Könnyü páronként 200 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Közep páronként 250—320 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Könnyü páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Könnyü páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli sulyban 96 — 97 fillérig. Közep páronként 240—280 kilogramm sulyban 95 — 96 fillérig. Könnyü páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 95 — 96 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokásszerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életr páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára $\frac{4}{\text{o}}$ vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (első) sulya vétetik irányadóknak.

Sertéslétszám. Augusztus 19-én volt készlet 39439 darab, augusztus 20-án főlhajtott 1053 darab, augusztus 20-án elszállított 246 darab, augusztus 21-én maradt készletben 39948 darab. Uzlet: Csöndes.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. augusztus 22.

Magyar aranyjáradék $\frac{4}{\text{o}}$	95.75
Magyar koronajáradék $\frac{4}{\text{o}}$	90.60
Magyar arany $\frac{4\frac{1}{2}}{\text{o}}$	100.50
Magyar ezüst $\frac{4\frac{1}{2}}{\text{o}}$	99.60
Magyar keleti vasut	97.50

Magyar földtehermentesítési kötvény	91.10
Magyar italmegváltási kötvény	98.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	158.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	139.—
Osztrák papíráradék	97.50
Osztrák járadék ezüst	97.—
Osztrák járadék arany	96.25
Koronajáradék	97.40
1860-iki államsorsjegyek	133.50
Osztrák-magyar bankrészevény	1705.—
Magyar hitelbank részevény	685.—
Osztrák hitelintézet részevény	663.—
Osztrák-magyar államvasút	650.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.31
Német birodalmi márka	118.20
London	242.30
Páris	96.25

**Használt iskola-könyveknél
a bekötést ingyen adom.**

**Használt iskola-könyvek
minden iskola részére
erős, tartós kötésben,
és tiszta, kifogástalan állapotban!
félárban kaphatók
KERPEL IZSÓ
könyvkereskedésében**

ARADON, Andrassy-tér 20. szám, (Aréna-épület.)

Használt tankönyveket cserében vagy készpénzért negyedáron átveszek.

**Használt iskola-könyveknél
a bekötést ingyen adom.**

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnái este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat delelőtt 8.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyésvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyésvonat délután 5.—	Személyvonat éjél 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyésvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.53
Személyvonat d. u. 4.25	Vegyésvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. r. 8.03
Vegyésvonat d. u. 12.06	Vegyésvonat d. e. 11.—
Borosbeszig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

C S A R N O K.

Ének a pénzről.

Irtá: **Jób Dániel.**

(Folytatás.)

Mihály, ne beszéljünk többet Máriáról, eltemettem őt, a csókjai égetik ajkamat, az arcom is ég a szégyentől, vagy a fájdalom miatt, pedig édes csókok voltak azok a meleg reggeleken, pihent ajakkal, lágy karoknak gyöngéd és mégis szilaj ölelésével, mintha pusztán a szerelemből eredtek volna.

Éltem egy darabig, mert a világon lenni: ez is élet. Nehéz, de elfojtott könyvekkel bensőmben, mert akkor már megtanultam, hogy sirni szegény . . .

Bózné jött ezután, vagy igazabban én mentem el hozzá. A kibérelt szobácskám ablaka elé a nyáron leandert állított és télen, mikor hó havazott az égből a földekre, akkor Bózné befutott a kicsiny pléhkályhába. Fiatal voltam, természetes, hogyitt: — a szegénység és leleplezett nyomor közben, — éhezve és nyomorogva, szerelem született napvilágra, a negyedik emeleti kamra csendjében, ámbár a lakbérrel már igen régen hátralékban voltam. De azért együtt főztük meg magunknak a masinán a téat, igen gyakran egy napon: ebédre is, egy egyéb kevésbé ünnepélyes alkalmakkor is, étkezés czéljából és főként mert a téa mellett a szerelem kétszeresen kedves. Semmit sem csináltam akkor jövőm érdekében, mint most: megfigyelést. Csak engedtem, hogy szeressenek és a leáldozó nap fénye mellett az est-homályban meleg és tüzes csókok estek a magosságban, közel az éghez és felette állván az embereknek.

Hogy miből éltem meg akkor, az kissé kétséges és szerfölött homályos előttem. Azt tudom, hogy pénzem, ha kevés is, de volt, hogy honnan és merről jött, azt nem lehet tudni. Talán Bózné kölcsönözte a pénzt, talán, — mikor reggelenként kivitték egyetlen ruhámat tisztogatni, — akkor csusztatták zsebembe jöttésv szerelmes nemtők, vagy talán az égből, egyenesen az Isten adta, mint a hogy ő mindent ad mindenkinek, és mindent elvesz mindenkitől. Azonban most már bizonyosan tudom, hogy nem tőle származtak zsebembe a csörgő aprópénzek, de most már mitsem használna a szegénykezés; Isten mindenről gondoskodik, de pénzről, vagy mondjuk finoman: reális és anyagi dolgokról nem.

Lásd Mihály, így elbeszélgetve a pénzről, arról is kellett szólnom, a miről tulajdonképen nem akartam, két nőről, a női nemről és a szerelemről. De hát ez a két dolog így összefügg és így összeér, nem tehetek róla, nem akartam, bocsánatot kérek.

A Bózné korszakának is vége lett. Elmentem tőle s a szobabérekkel máig is adósa vagyok, mert nagyon sok lett a hátralék. Akkor nem bírtam mással fizetni, csak az ifju sággal, ma már tudni sem akarok fiatalokibüneim felől, sem egyéb dolgaimról és most ezért nem fizetek. Nem bírnek akkor italt se inni estéknél a kávéházban, sem megfigyelni, ha kifizetném. Majd egyszer ha igen gazdag leszek, mindenkit kielégítek, akkor Bózné is sorra kerül.

— De most már hajnal van és a kávéház kihűlt. A pinczerek le akarnak feküdni menjünk mi is.

— Mihály, most nagyon szeretlek, mert bizalommal voltam hozzád.

— Pinczér, holnap fizetek, ma nincs. Nincsen pénz, sem szerelem.

II.

Tavasz lett és Jóczó elindult hazulról a márcziusi regelen, a napos oldalon menve, lassu, csendes járással. Lehunyta szemét és arczát így a nap felé fordította.

Az átmenet itt kissé rapszodisztikus. Nem mintha a kávéház amaz éjszakája óta nem történt volna Jóczóval semmi de a mi történt az nem érdekes, legalább erre a históriára nézve nem. A leirt dolgok és az élet dolgai közt éppen az a különbség, hogy a novellákat rendbe kell szedni, az élet azonban nem ismeri az időrendi sorozatot s a mely történet ma megkezdődött, az ember szinte elfelejtette, akkor következik a folytatása és sok izben gyászdalok és bucsuimák mellett, az elhantoláskor a vég . . .

Jóczó ment az uton, a faluk mentén, czél-talanul. A napsugár körülsimogatta az arczát és körülötte, az aszfaltba ültetett fácskák rügyeztek. A gyenge szellő illatot hordott erre, talán épen azét az ibolyáét, s mit távoli utca-sarkon egy szegény, lesóványodott asszony hiába kínált az embereknek. Langyos tavasz volt, mánorító, — semmi a sokszor megénekelte és idealizált levegőből. Minden érzéki volt, ez a levegő, a leányok s az asszonyok is, a mint kaczéran és kihivólag — ringó léptekkel jártak és néztek az emberekre a napsugárban. Senkise csodálkozzék hát, hogy Jóczónak bünös gondolatai voltak.

Sokan jöttek ki az utcán, élvezni és ünne-

pelni a tavaszt. A járdák lassan megteltek apró kedves babaarcokkal, édes kicsiny gyermekocsikkal, mellettük hatalmas szép asszonyok, csipkeruhába öltözötten és gyakran megnézték magukat a kirakat ablakaiban, a hirtelen néző siskolásfiuk szemében, mivel ez a legbiztosabb tükör. Jóczóra nem nézett senki, mert Jóczó most már lehorgasztotta fejét. A leány járt eszében, a távolievből, a soha vissza nem térő. A szerelemtől gondolkozott, ámbár az arcza szomoruan komoly volt, a szerelemtől a mely elhagyta őt régen. Nem is tudja, mióta nem látták egymást. Émlékezni próbált Mária arczára, nehezen ment, a leány csak homályos körvonalakban jelent meg előtte, leginkább a hajára és az alakjára emlékezett. Vajjon Mária megismerné-e őt, ha látná? Es ekkor Jóczó végignézett a ruháján, elég előkelő lenne arra, hogy a leány vele végigmehetne az utcákon az emberek előtt?

A ruha jó volt, új és kifizetetlen, — de ez nem látszik meg rajta, — biztos, hogy Mária szívesen látná meg, talán kedves is lenne hozzá, előkelő ruhájáért: újra pénzt sejtven nála. Jóczó ekkor nagyon szeretett volna találkozni Máriával, a kinek csókjai — és e csókok emlékei — még égették a fiu arczát. Aztán még jobban meghajította a fejét, mert ő ezért okos ember volt és tudta hogy nem történhetik meg mindaz, amit az ember szeretne . . .

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 22. —

Fehér Kereszt szálloda. Link Bernát utazó Bécs. — Munk Gyula utazó Budapest. — Weisz Izidor kereskedő Budapest. — Probst István birtokos Karánsebes. — Kuschoffer Károly plébános Budapest. — Mizzahi Illés maganzó Lugos. — Wermer József főhadnagy Temesvár. — Szilágyi Lajos mérnök Budapest. — Eifirman Miksa utazó Budapest. — Freisinger Armin utazó Budapest. — Manheit Henrik utazó Budapest. — Gross Lipót utazó Budapest. — Boringer Ottó utazó Bécs. — Luner Henrik utazó Bécs. — Holupka Gyula utazó Prága. — Hoffman Jenő utazó Budapest. — Braun Herman utazó Bécs. — Grünwald Gyula utazó Budapest. — Izoner Gusztáv utazó Remscheid. — Blaustein Izidor kereskedő Győr. — Grossmann Lipót utazó Budapest.

Vass Szálloda. Nacht Viktor erdőkezelő Zimbró. — Goldstein Henrik utazó Bécs. — Róth Józsefné és leánya Soborsin. — Tomics Györgyné Brád. — Glück József kereskedő Budapest. — Klein Bernát utazó Budapest. — Montag Ignác utazó Bécs. — Berger József utazó Bécs. — Argyelán Mihály kereskedő Pészák. — Bulyovszki József kereskedő Szeged. — Bader Izidor utazó Bécs. — Sinkovics József utazó Bécs.

Központi Szálloda. Jakabffy Dezső birtokos Kaszaper. — Frankl Ede birtokos Nagy-Sáro. — Örs Zoltán ellenőr Budapest. — Kovács József építész Budapest. — Zender Pál utazó Bodenbach. — Seise Hugó utazó Nürnberg. — Rohács Gyula utazó Ujvidék. — Révész József utazó Budapest. — Gorzó József utazó Bécs.

Aradi nyári szinkör.

Csütörtökön, 1900. évi augusztus hó 23-án:

AKROS

légtornászall mutatványai.

Rodans Lajos és Miss Claire

akrobata mutatványai.

EZT KÖVRTI:

A csepürágók.

Nagy operette 3 felvonásban, 4 képbén. Irtá: M. Ordonneau. Fordította: Makai Emil. Zenéjét: Louis Ganne.

SZEMÉLYEK:

Bertillac	Boda F.	Coradet	Gonda I.
André	Erczkövy K.	Brigadéros	Czakó V.
Pingouen	Gáthy K.	Marion	Rédey Sz.
Malikorne	Fenyéri M.	Susanne	Felhő Rózsi.
Bis Etiquette	Hegyessí Gy.	Malicornené	Parlagi K.
Bernardin	Hajnal D.	Bernardiné	Tolnayné.
Valengoujou	Szadai F.	Du Libau	Kalocsa R.
Korcsmáros	Nyilassi M.	Művész	Turi M.

Kezdete 7 és fél órákor.

ARADI KALAUZ.

Méltóságos báró Bohus István ur házában
Atzél Péter-utczában
 a színház főbejáratával szemben van

Maresch Gyula

férfi-divat és díszműlárak üzlete,
 ahol a legújabb párisi és egyéb
különlegességek
 a legnagyobb választékban kaphatók.

Városi és megyei telefon 439.

WEINBERGER FERENCZ

arany, ezüst és ékszer műves.
 Elsőrendű ékszer készítő és javító műhely.
 ARAD, KÖZPONTI-SZÁLLODA.

Ajánlja dusan berendezett arany-, ezüst- és ékszer,
 valamint valódi
GENFI ZSEBÓRA
 nagy raktárát.

PÉNZT

és időt mindenki megtakaríthat, ki szükségletét nálunk fedezi, mert sok

1000

legjobb minőségű cikket olcsóbban, mint bárhol beszerezhet.

Mindenféle vásznak, Chiffon, kanavász, ruhasefir, batiszt,

divat szövetek

barchetek, selyem kendők, zsebkendők, ágyszerítők, szőnyegek, csipke és szövött függönyök, paplanok, szalmazsák, női, férfi és gyermek **ingek**, trico alsó-ing, és nadrág, gallér, kézelő, korzetták, alsó szoknyák, lábravalók, gyermek ruhák, kötők, kalapok, sapkák, keztyűk, harisnyák (**fegy-házi munka**), nyakcsokrok, nap és esőernyők, pénzes erszények, szivar tárczák, tollkések,

iskola táská

utazó bőröndök (koffer), **fésűk (helyi ipar)**, fog, haj és ruha kefék, tajtékpipa és szipka, nadrágtartó, övek, szijjak, illatszer, szappan, disz-virág fátolok, selyem, szalag csipkék, kötő- és himző selyem, czérna és gép-selyem, mindenféle bélés árú és szabó kellékek.

Szóval még számtalan itt elő nem sorolt cikkek, melyek a divat, kézmű és rövidáru szakmába vágnak.

olcsóbban mint bárhol nagy választékban kapható; — továbbá

gyermek játékokban

nagy választék. — Becsés látogatásért esd

Kilényi C. és Tsa

Arad, Andrassy-tér 20. szám,

a „Kék golyóhoz.”

Assael H. és fia

ékszer,
 ezüst és svájcz zsebóra raktára
 ARAD,
 Atzél Péter-utca I., a színházzal szemben.

Legjobb 95 kros keztyűk

vannak

Hoffmann Sándor

árúházában
 a „Fecskehez.”

Divatárú tárgyak

Kalapok, Czipők, Nyakkendők, Kézeltők, Essőernyők; továbbá Gyermek kocsik, Szallagok, Csipkék, Pamutok, Zsinórdiszek, még a készlet tart. jutányosan eladatnak

RUZSONYI ENDRE
 divatüzletében

ARAD, Andrassy-tér, Hungária kávéház mellett.

Alapított 1876.
 Városi és megyei telefon 312.

WEINBERGER JÁNOS

czipó áruháza
 A „NAGY CSIZMÁHOZ”
 ARADON.

Fióküzlet: Temesvár, Jenő főherceg-u. 5.
 Világhírű
 Triumph-czipő
 egyedüli elárúsító helye.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.
KOHN JÓZSEF

épület és műbádogos
 csatornázás és vízvezeték házi berendező
ARAD.

Üzlet: Andrassy-tér 13. Minorita ép. Műhely: Batthyányi-u. 32. (Saját ház.)
 Telefon: 333. Telefon: 321.
 Páris, 1883. állami ösztöndíjjal kitüntetve.

Ajánljuk háziartási és ipari célokra elsőrendű
darabos bükkfa faszenet

25 kilós zsákokba csomagolva, ugyszinte uradalmak, lakatosok, gépészek és kovácsok részére
elsőrendű kovács-kőszent
 50 kilós zsákokban csomagolva,
a legjutányosabb számítás mellett.

Ugy a faszen. mint a kőszent díjmentes hazaszállítását készsöggel eszközöljük.

Kneffel Károly és Fia
 vaskereskedése Aradon.

Egy éves önkéntes urak b. figyelmébe!

Teljes egyenruházat és felszerelés leg-elegánsabban és legjutányosabban beszerezhető:

Schäffer Henrik-nél

Arad, Szabadság-tér 21. . . . Telefon 208.

Sandauer Samu

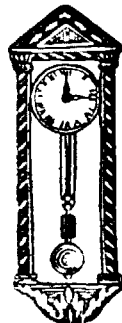
czipész

Arad, Salacz Gyula-utca, Habereger-ház.

Elvállal mindennemű

női és uri czipők

készítését és javítását.

Alapított 1878-ban.

KRIEGLER H.

műorás és ékszerész

ARADON, Andrassy-tér 20. szám.

(Aréna-épületben.)

Ajánlja legnagyobb választékú

órát és ékszereit.

■ Nálam vásárolt és javított órákért három évi jótállás. ■

!!KELL mindenkinek KELL!!

Csipkék — Szallagok — Ruhadíszek — Kellékek — Fátolok — Keztyűk — Harisnyák
 Nyakkendők — Miderék és Gyermekruhák

legolcsóbb árban kaphatók

KELL MANÓ-nál

ARAD, Andrassy-tér, Első Aradi Tkp. épületben.

Veszek

zálogcédulákat!!!

tört aranyat, ezüstöt és ékszerárgyakat a legmagasabb árban.

Eladás legjutányosabb árban kedvező fizetési feltételek mellett is

DEUTSCH IZIDOR

óras, ékszerész Templom-utca, Minorita-palota

Szőnyegek.

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

ÁGYNEMŰ-GYÁR.

30—40 drb. használt hajlító szék megvételre kerestetik.

Bővebbet a Forray-utcza
Zrinyi-kávéházban. 2524

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Victoria takaré- és hitelintézet végrehajtónak Hank György és társai végrehajtást szenvedő elleni 320 kor. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén levő Kurtics községében fekvő kurticsi 18. számú telekkönyvben A I. 7. sor 20 hrsz. a.

foglalt ingatlanságra az árverést 836 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. szeptember hó 3-ik napján délelőtt 10 órakor, Kurtics községében tartandó nyilvános árverésen a megálapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 83 korona 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvény 42. §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy-miniszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1900. évi június hó 20-ik napján.

Az aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,

kir. tszéki bír.

2525

38553—XVII—1900.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Az aradi kir. pénzügyigazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy a m.-radnai és lippai kincstárihid vámszedési jogának az 1900. évi november hó 1-től 1903. évi október 31-ig terjedő időre leendő bérbeadási végett 12000. korona évi haszonbér kikiáltási ár mellett nála 1900. évi szeptember hó 17-én d. e. 10 órakor írásbeli zárt ajánlatok útján nyilvános árverés fog tartatni.

Miről érdekeltek azzal értesítetnek, hogy a vagyoni állapotot bérlői képességet igazoló hatósági bizonyítvánnyal,

1200 korona készpénznek vagy (20% levonása mellett) megfelelő értékű óvadékképes értékpapirnak az aradi kir. adóhivatalnál történt letételét igazoló nyugtával felszerelt és szabályszerűen keresztülirt egy koronás bélyeggel ellátott sajátkezűleg aláírt és lepecsételt ajánlatok az árverés napjának d. e. 10 óráig az aradi kir. pénzügyigazgatóság főnökénél nyújtandó be vagy küldendő be posta útján.

Egyéb árverési és haszonbéri feltételek az aradi kir. pénzügyigazgatóságnál (pénzügy palota II-ik emelet XIII-ik számú szoba) tudhatók meg. Aradon, 1900. augusztus hó 17-ikén.

2519 M. kir. pénzügyigazgatóság.

„Stearoptinum“

(Olaj-sebtapasz)

**Bámulatos gyorsan gyógyító
olaj-sebtapasz, a mely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.**

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, szúródás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyűlése, a titkos betegségek, kiütések stb.

==== Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona. ====

2074

A hatásért kezeséget vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma. — A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában: Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88., II. 25.

Legjobb szabás!

ARADI CZIPÉSZEK

TERMELŐ SZÖVETKEZETE

ARADON, TEMPLOM-UTCZA, MINORITA-PALOTA.

Egyedüli a maga nemében, csakis saját készítményü

női és férfi-czipőket,

gyermek- és leányka-topánkákat

komót- és más czipőneműeket tart raktáron vagy készít megrendelés után.

Nem gyári munka, de azért olcsóbb és jobb.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek. Házhöz tetszés szerinti időben választékot küldünk.

Löderer, m. kir. honvéd-százados féle rugganyos sarokkészülék, úgy női mint férfi czipőn alkalmazható, csakis nálunk kapható.

Különféle színű cremek és lakkok nagy raktára.

Feltűnő olcsó árak!

Csak saját készítményü áru!

Kitűnő minőségü anyagi!

Nyilvános köszönet egy kiváló szépitőszernek.

Nyilatkozat. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Az ön által feltalált **IBOLYA-crème** kitűnő hatása indított arra, hogy ez uton leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. A jó készítményért fogadja örökös köszönetemet, mert egy pár nap alatt eltávolította az arczomon lévő összes szeplőimet és májfoltokat, egyuttal biztosított, hogy széles ismerős körömben ajánlani fogom.

Bécs, 1899. decz. 5. Kitűnő tisztelettel Marsitzky Adél.

Szeplő, májfolt, bíbros bőrvörösséget és mindennemű arczfoltosságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt az egész világon elterjedt teljesen ártalmatlan szer a **Hajós-féle**

IBOLYA-CRÉME

ára: 1 tégely 50 kr. Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya puder fehér, rózsza és crém színben 60 kr.

Hajós-**IBOLYA-TEJ** (Eau de Violette de Hajós.) Féle. Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérilliom és rózsza színében tündöklő varázssos színt kölcsönöz. 1 üveg 50 kr.

Óvakodjunk értéktelen hamisításoktól!

Ibolya-crémem csinos gömbötyü kék dobozban van és törvényes védjeggyemmel van ellátva. Kapható a készítő és feltalálónál

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

ARAD, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben.

Biennenstock Jakab
borossebesi
vegyeskereskedő

f. évi szeptember hó 1-ére

egy ügyes kereskedő

segédet keres.

Fizetése ügyességéhez képest érdemszerűleg lesz megállapítva. 2521

Jegyzőseged

PAULISON

alkalmazást nyerhet.

Feltételek: a jegyzői teendőkben teljes jártasság, a román nyelv bírása, szorgalom és józan magaviselet. Javalmazás: 800 korona évi fizetés havi utólagos részletekben, szorgalmához képest kevés mellékjövdelem, butorozott szoba ágynemű nélkül, télen fűtéssel.

Paulis, 1900. aug. 18.

Bildhauer Adalbert,
2515 jegyző.

KEFIR TEJ:

kefir gombával erjesztett tej, mely a gyomor falán keresztül gyorsan felszívódik és ez által nagy táperővel bír.

A gyomor és bélhuzamra gyakorolt enyhe izgatató hatása által az étvágyat és az anyagforgalmát élénkíti.

Előkelő orvosi vélemények alapján kitűnő gyógytápszernek bizonyult.

2511 Kapható a „Hungária” kávéházban is.

Sterilizált gyermektej

a legjobb gyermektápszer.

Nélkülözhetetlen oly anyáknak, akik gyermekeiket részben vagy egyáltalában nem táplálják. A csecsemő korának megfelelően higitva. Teljesen bacterium mentes. Az anyatejnek megfelelő alkatrészekből áll. Minden egyes étkezésre való adag légmentesen lezárt palaczkban sterilizálva, egyszeri táplálásra szolgál. Kezelése egyszerű s a természetes táplálással egyenértékű Prospektust, árjegyzéket, használati utasítást kívánatra bérmentve küldünk.

Dr. Singer János orvos és Rozvány György

gyógyszerész.

Sterilizált gyermektej, gyógy- és pasteurizált tej termelő intézete.

Aradon, Kossuth- és Batthyányi-u. sarkán.

505—1900. gsz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszterium 5790/900. eln. sz. intézvénye nyomán közhírré tesszük, hogy a miniszterium kiadásában „Utmutatás a must és bor okszerű kezelésére” czimvel könyv jelent meg, a mely az okszerű pincze kezelésére vonatkozó hasznos ismereteket tartalmazza.

Ezen könyv a gazdasági, szőlészeti és borászati egyesületeknél, az állami vinczelléri iskoláknál és a szőlészeti és borászati felügyelőknél negyven (40) fillérért mindenki által megszerezhető.

A lelkészek és néptanítóknak ezen munka a földmivelésügyi miniszterium borászati osztályához intézendő kérelmére ingyen küldetik meg.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1900. évi augusztus hó 13-ik napján tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

61—1900.

Hirdetmény.

A kedvezményes boritaladó fizetés ezennel felhivatva, másrészt a házi fogyasztásra szánt bormennyiségüket az 1892. évi XV. t.-cz.-re való hivatkozással f. évi szeptember hó 15-ig a fogyasztási adófelügyelősegnél bejelentésük.

Arad, 1900. augusztus hó 17-én.

Varjassy Lajos,
tanácsnok.

2752—1900. pm.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Magyarországra ragadós száj és körömfajással nem fertőzött vármegyéből származó szarvasmarháknak és ezek nyers terméneinek Romániába való kivitelére a romániai belépő állomásokon át ismét megengedtetett.

Aradon, 1900. augusztus 17.

Salacz,
kir. tan.
polgármester.

Orvosi intézet

nyitva reggel 6 órától este 7 óráig (kivéve d. e. 9—11-ig.)

A közönség rendelkezésére a következő gyógyeszközök állanak:

Villam-fény fürdő:

1. Rheuma, kőshvény, idegvulladások (ischias), oldal s arczfájdalmak, neuralgia, mind s hashártya izzadmányok. fennérgezesek, (higgany, zink, ezüst, ólom).

2. Vértaj (higgany s jódkura segítése), elhízottság, zsírosodott szív, fehérics vesegyulladás, cukorbetegség.

3. vérszegénység, idegkimerülés (neurasthenia), idegesség.

4. Régi bőrbajok, scrophula, bőrfarkas (lupus) gyógyítására.

A betegség szerint a fényfürdőt hidegviz-gyógyimód, massage vagy bepakolás követi. Egyszeri használat 1 frt 25 kr., 15 jegy 15 frt.

Belégző kamarák. (Inhalatió) Gleichenberg, Ems mintára, acut és régi gége, tüdőhurtnál, valamint tüdőtagulatnál, asthmánál. Egyszeri használat 75 kr., 15 jegy 9 frt.

Hidegviz-gyógyimód. Egyszeri használat 60 kr., 15 jegy 7 frt.

Svéd gymnastica gyöngült izomzatú reconvalescensek erősítésére, szűk mellkasú, valamint szívbajos gyermekek s felnőttek edzésére s munkaképessé tételére.

Havi díj 10 frttól feljebb az eset minősége szerint.

Minden beteg saját orvosának utasítása, avagy az én tanácsom szerint részesül kezeléssel. — Minden ténykedés személyes felügyeletem mellett fog történni.

Dr. HECHT A.,

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Telefon szám 270.

474—1900. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszék 1900. évi 1004. 7számu végzése következtében, Dr. Schütz Henrik ügyvéd által képviselt Schwarz Simon fia és társa. javára Iritz Frigyes és társa ellen 217 korona 68 fill. s jár. erejéig 1900. évi június hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le, és felülfoglalt és 1557 koronára becsült következő ingóságok u. m.: vendéglői butorok, kávéházi butorok és felszerelések, egy tüzmentes pénzszekrény és egyéb ingók — Schwarz Ármín és János alapfoglaltató vagy mind azon foglaltatók javára a kik eddig ezen ingókra a kielégítéshez jogot nyertek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. bíróság 1900-ik évi V. 225/2. számu végzése folytán 217 kor. 68 fill. tőkekövetelés és jár. erejéig a helyszínén v. i. M.-Pécskán alp. bérleményes helyiségében és folytatólak a lakásán leendő eszközlésére 1900. augusztus hó 30-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kitűzetik — és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pécskán, 1900. évi aug. hó 10-én.

2523

Klein Henrik,
kir. bír. végrehajtó.

Lippán,

egy nyugalomba vonult keresztény kereskedőnél a központon 2, esetleg 3 felsőbb kereskedelmi — polgári iskolai tanuló teljes ellátást nyernek. Egészséges szobák állanak rendelkezésre. — Felvilágosítást nyujt e lap kiadóhivatala

503—1900. gsz.

Hirdetmény.

A városi állattállomány részére 500 métermázsa zab beszerzése rendeltetésre el, azokat a kik a város közönsége részére zabot eladni óhajtanak, felhívjuk, hogy a kamarási hivatalban folyó évi augusztus hó 30-ig jelentkezzenek.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1900. évi augusztus hó 13-ik napján tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

Nadab községben

egy a jegyzői teendőkben teljesen jártas

jegyzői irnok

kerestetik

havi 60 korona fizetés és a körülményekhez képest mellékjövdelem mellett.

Az állás f. évi szeptember hó 1-én okvetlen elfoglalandó.

Nadab, 1900. augusztus 16.

2372

Buday,
jegyző.

NEUMANN.

**férfi-, fiu- és
gyermekruha telepe**
ARAD,
a Fehér Kereszt szálloda mellett.
SZABOTT ÁRAK!
Mérték szerinti megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Városi és megyei telefon szám: 394.

Városi és megyei telefon szám: 394.

Az Arad szab. kir. város védnöksége alatt álló

Schreyer ZENE-CONSERVATORIUMBAN

mint az országos magy. kir. Zeneakadémiára előkészítő iskolában (Arad, Szabadság-tér 21. sz.) a beiratások augusztus hó 27-től szeptember hó 15-ig minden napon d. e. 9—12-ig és d. u. 2—6-ig tartatnak.

Az intézet nagyszabásu szervezete, a tanári kar magas és sokoldalú képzettsége, valamint a legalaposabb és legcélszerűbbnek bizonyult tanrendszer a Schreyer zene-conservatoriumnak az országos magy. kir. Zeneakadémia után az első helyet biztosítja.

Tanítatnak mint főtanácsok: zongora, hegedű, mélyhegedű, gordonka, gordon czimbalom, orgona, minden fuvóhangszer és magánének. Mint mellék-tárgyak: zeneelmélet, összhangzattan, zeneszerzés, zenetörténet, aesthetika, magyar irodalom, karének, zongora összjáték, kamara zene, zenekar iskola és zene-módszertan, ugyanazon tanterv szerint, mint az országos zeneakadémián Budapesten.

TANÁRI KAR:

Schreyer Harry, zongora kiképzés, ének és módszertan.
Unger Mór, hegedű, közép- és kiképző osztályok, karének, zenekariskola.
Sperber Frigyes, hegedű, mélyhegedű, kam.-zene.
Müttermüller József, gordonka, zongora és kamarazene.

Odry Lehel, ének, hangképzés.*
Békessy Ferencz, ének, elméleti tantárgyak.
Schreyer Jakob } zongora és zong. összjáték.
Szilágyi Gyula }
Uresch B., fuvóhangszerek.
Siebert Hermina, ének, hangképzés.

Müttermüllerné Lengyel Erzsi }
Klein Sándorné } zongora.
Bayer-Bettelheim Ida, felügyelőnő }
Seywarth Irma, czimbalom. }
Herczeg Róza } segéd-tanítónők.
Hegyessy Gizella }

Tandij egy évre az alsó osztályban 50 frt, a felső osztályokban 60 frt, fuvóhangszerekre 10 frt, a mely összeg mindenkori előfizetendő, kívánatra fél, negyedévi, sőt havi részletekben is.

Beiratások augusztus hó 27-től szeptember 10-ig d. e. 9—12-ig és d. u. 2—6-ig a Schreyer zene-conservatoriumban (Szabadság-tér 21. sz. a. Lengyel-féle ház) történnek. Beiratási díj 5 frt.

Az igazgatóság figyelmeztetni kívánja saját érdekében, hogy a múlt évi, mint az újonnan jelentkező növendékeket, hogy a beosztás alkalmasabb eszközölhetése végett beiratkozásra mielőbb jelentkezzenek.

Az igazgatóság:

Schreyer Harry. Unger Mór. Müttermüller József. Sperber Frigyes.

STERNA.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos
női felöltők
árúháza
Aradon, Andrásstér.